

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Status

RIKSORGAN FÖR SVERIGES LUNGSJUKA

*N:r 6
Juni
1946.*

Pris 50 öre

STOCKHOLM MED OMNEJD

BORÅS OCH SÖDRA
ÄLVSBOGSLÄN

RÄBY HANDEL
Gösta Eriksson
Tel. Håtuna 13. Pa. Bro.
REKOMMENDERAS

SOLSIDANS HEMBAGERI
F. NILSSON
Värgårdavägen 2
Saltsjöbaden — Telefon 240
REKOMMENDERAS

JUTELUMP
Säckar och juteväv köpes. Fördämnings-
mattor, cisterner, sand- och torkgaltar
säljas. Koksgrityr, Järnbalkar och Plåt.
A. JÖNSSON & C:o
Timmermansgat. 47 - Stockholm
Tel. 43 03 59, 43 63 83

**STOCKHOLMS LÄNS OCH STADS
HEMSLÖJDSFÖRENING**
Hornsgatan 82 B — Telefon 40 39 22
Stockholm
MATTOR — MÖBELTYGER — GAR-
DINER — TRÅ — TENN — GLAS
Uppsättning av vävar i hemmen
Garn och mönster
Alla råd o. upplysningar gratis. Dräkter
från Stockholms län. Husmodersdräkter

**Försäkringsbolaget
"ZÜRICH"**

Birger Jarlsgat. 8, Sthlm 7. tel. 67 05 10.

Mälarhöjdens Ved och Kol AB
Tel. 46 02 49 - 46 17 59
Försäljer VED, KOL och KOKS
Vi rekommendera även vårt
LASTBILSAKERI

LEFFS SKOMAKERI
Nockebytorget 5 Tel. 25 51 26
N o c k e b y
REKOMMENDERAS

Gör ett besök hos **MÖBELNYTT**
vid **SUNDBYBERGSGRÄNSEN**
där finner Ni säkert det Ni
söker till billigaste priser.
Tel. 28 40 65 - Tulegatan 2, Sundbyberg.

PRESSVERKTYG
L. S. THÖRN
Fixturer. Svarvningar. Pressningar.
Massfabrikationer utföras.
Moderna arbetsmetoder! Precision!
Hudiksvallsgatan 4. Telefon 31 46 34.
STOCKHOLM.

Medlemskap i statsunderstödd
SJUKKASSA

är en ekonomisk tillgång, som Ni ej kan
undvara. Skydda Eder själv och Edra
barn genom inträde i ortens
erkända sjukassa

**ÖSTRA SVERIGES
ERKÄNDA CENTRALSJUKKASSA**
Sveavägen 61 — Stockholm
Tel. 23 09 85

ALLT FÖR KONTORET
Carbonpapper, färgband, stenciler,
dupliceringsfärg, häftklammer, häft-
apparater, finpapper, duplicerings-
papper, pärmar m. m.
Trycksaker från eget tryckeri
TYCHO WRETMAN
Kungstensgat. 38. Tel. 31 93 55, 31 63 49.

SÖDERMALMS SLAKTERI AB
KÖTT- & CHARKUTERIAFFÄR
Fabrik och kontor: Horns-
gat. 66 B. Tel. Väx. 44 00 15
Försäljningslokaler: Långholmsg. 12-14,
Hornsgatan 66 B. Telefon 44 00 15.

BETALD ANNONSPLATS

BOLLNÄS

BOLLNÄS-ELEKTRISKA BYRÅ
E. HAMMARLUND
Telefon 104 54
INSTALLATIONSBYRÅ
REPARATIONSVERKSTAD

BORÅS OCH SÖDRA
ÄLVSBOGSLÄN

BORÅS EXPORTAFFÄR
Köpare till
Järn- o. Metallsrot samt Textilavfall
Kråkeredsvägen 6 — Telefon 156 20
BORÅS

Vid elektriska installationer
ring 122 47, 132 47.
ELEKTROFIRMAN MAGNET
Kontor: LILLA BROGATAN 38
Affär: LILLA BROGATAN 30

**SÖDERLUNDS
KONDITION**
Västgöttagatan 25
Rekommenderas!

AXEL HEDLUNDS Måleriaffär
Engelbrektsg. 7 — BORÅS
Telefon 132 42
Infordra kostnadsförslag!

BIL-SERVICE AB
BORÅS
Allt i bilbranschen.

J. A. JOHANSSONS EFTR.
Claes W. Andersson
Glasmästeri, Glassliperi & Inramn.-affär
Tel. 104 92 Lilla Brogat. 4 Tel. 104 92
BORÅS

**A.-B. Pettersson
& Tisell**

Kinnahult

FOLKETS HUS CONDITORIET
SKENE Tel. 401 98
Beställningar av
Tårtor - Krokaner - Efterrätter
Servering av gott kaffe o. goda kakor

**AB BORÅS
BILREPARATIONER**
BORÅS
Tel. 132 75. Tel. 121 10.

**Borås
Fabriksnedertag**

DEN SVENSKA HANDLAREKÄRENS
FÖRNÄMSTA INKÖPSKALLA

Underbara blommor i
Söderkulla Blomsteraffär
Västerlånggatan 30-32
Tel. 117 78

Skydda de friska
genom att effektivt
hjälpa de sjuka!

Status

RIKSORGAN FÖR SVERIGES LUNGSJUKA

JUNI 1946

Utkommer en
gång i månaden
9:de årgången

Redaktör och ansvarig utgivare:
A. E. GILLBERG

Kocksgatan 15, Stockholm
Tel. 41 39 99 o. 44 40 40 (Växel) Postgiro 95 00 11

Ägare:
DE LUNGSJUKAS RIKSFÖRBUND

Front mot okunnigheten

Smittoskräcken när det gäller tbc tar sig alltjämt drastiska uttryck runt om i landet. Människor som annars visa prov på gott omdöme uppträda som de skulle vara förhållande så snart det viskas om tbc-smitta och man drar sig inte för åtgärder, som man skulle tro för alltid bannlysta i ett så pass upplyst tidevarv som vårt. Här ett tämligen färskt exempel.

I en norrlandssocken har man ordnat med bespisning för skolbarnen, som på så många håll i landet. Denna bespisning har under fem års tid skötts av en föreståndarinna, som vi kunna kalla fröken A. Ingen helst anmärkning har under denna tid riktats mot föreståndarinnan, tvärtom har hon erhållit goda vitsord för sitt arbete från alla håll. Men fröken A. hade en moder som var sjuk i lung-tbc. De två bodde icke tillsammans men efter arbetets slut brukade fröken A. besöka sin mor — något annat hade väl också ansetts onaturligt — under iakttagande av noggranna försiktighetsåtgärder. Nu fick föräldrarna till något av barnen för sig att detta måste anses upprörande farligt för de små. Andra föräldrar vidtalades och man sammankallade ett föräldramöte sent i höstas, varvid enl. protokoll beslutades "enhälligt att skolstyrelsen skulle avstänga fröken A. från kocka vid barnbespisningen å andra uppdrag vid skolan, enär hon vistas i hemmet tillsammans med sin tbc-sjuka moder, vi anse smittorisken för stor så vi kan ej ha skolbarnen i skolan under dessa förhållanden så vi har gått in för skolstrejk tills vi få dessa krav uppfyllda. Samtidigt anse vi att skolan borde desinfiieras."

Resultatet av denna aktion blev att kommunens folkskolestyrelse vid sammanträde beslutade att fröken A. skulle erbjudas tjänstledighet tills vidare med halv lön, vidare att hon ej finge återinträda som föreståndarinna utan folkskolestyrelsens tillstånd och efter skedd läkarundersökning å vederbörande centraldispensär.

Till protokollet skulle antecknas att fröken A. ej bor i samma hus som sin tbc-sjuka mor, utan endast besöker henne, samt att hon har friskintyg. Vad smittorening angår, ansågs sådan ej nödvändig, då ingen sjuk person vistats i skolan efter senaste rengöring.

Att fröken A. tog saken så hårt att hon sade upp sin anställning till höstterminens slut, kan ju icke anses mer än mänskligt.

Till saken hör att en läkare — underkunnig om förhållandena — avgivit ett utlåtande att: "tuberkulös nedsmittning i andra hand — d. v. s. genom frisk person — kan praktiskt taget sett uteslutas och saknar epidemiologisk betydelse. Det är upprörande att okunnighet och dumhet kan få tillfälle att utöva dylik terror, som skolstrejken och föräldramötesbesluten i . . .

..... lett till."

— — —

Här ett annat fall. En ung man genomgick en känd utbildningsanstalt. En kort tid före examensdags blev han krasslig, men då han var så nära resultatet av sina strävanden ville han icke ge upp och lägga sig sjuk utan fortsatte samt tog sin examen med mycket goda betyg. Omedelbart därefter lät han undersöka sig, varvid konstaterades vatten i lungsäcken. Han kom till sanatorium, men då fallet var lindrigt blev han utskrivet efter knappa fyra månader. Helt kort tid därefter sökte han en anställning i ett stort företag och fick densamma. Efter ett par månaders väl vitsordad tjänstgöring blev han inkallad till chefen, vilken med beklagande meddelade att den unge mannens arbetskamrater fått reda på att han vårdats å sanatorium och av rädsla för smittofaran krävde att han skulle avse-

Ur pressen

"SKÄRMBILDSFOTO MINSKAR AVSEVÄRT DÖDSFALLEN BLAND TUBERKULOSSJUKA"

rubricerar AT den 16 maj en artikel berörande dr Arne Nelsons undersökningar av de 1209 misstänkta fallen bland de 44 072 som under åren 1941—1942 skärmbildsundersöktes vid flottan och som dr Nelson följt under två år efter sjukdomsupptäckten. Efter att ha berört antalet fall som visat förbättringar och antalet som blivit friska samt procenttalet av olika grader arbetsföret konstaterar artikelförfattaren att "dödsrisken för de vid skärmbildsfotografering misstänkta fallen är ungefär det dubbla mot dödligheten inom andra motsvarande årsklasser. 12 personer dog bland de aktiva öppna fallen, eller 9,4 procent av gruppen. Av en undersökning, som gjordes 1928—1934 bland öppna tuberkulosfall, framgick att omkring 40 procent i åldersgruppen 15—49 år dog inom två år."

Sedan kommer följande slutkläm:

"Med andra ord är dödligheten bland de tuberkulos-sjuka, som skärmbildsfotograferas, fyra gånger mindre än dödlighetsprocenten bland de icke skärmbildsundersökta tuberkulossjuka".

Tyvärre bottnar denna konklusion i rena missuppfattningen. Skärmbildsundersökningen är ett utomordentligt hjälpmedel när det gäller att upptäcka förefintlig lungtuberkulos men att den skulle kunna åstadkomma nämnda minskning i dödlighetsprocenten måste hänföras till de fromma önskningsområdena.

das. För detta krav föll chefen till föga. Förklaringar hjälpte ej — givetvis invercade det oförmånligt att den unge mannen vid platsens sökande icke underrettat chefen om sin övervunna sjukdom — och vederbörande skildes från sin anställning.

Man förstår så väl att det just icke var med blida känslor han tog avsked av kamraterna.

Hur skall det kunna rådaskas bot för missförhållanden av detta slag? Jo, genom att allmänheten göres underkunnig om det i ovan citerade läkarutlåtande nämnda förhållandet att tuberkulossmitta i andra hand praktiskt taget är utesluten; att en person som vårdats å sanatorium och utskrivs därifrån som smittofri är ofarlig för sin omgivning; att den största risken för tuberkulossmittans spridande förefinnes hos de ännu oupptäckta fallen och att därför 100-procentig anslutning till de förekommande skärmbildsundersökningarna är en nödvändig skyddsåtgärd.

För att ernå detta fordras upplysning och åter upplysning. I tal och i skrift. Rena rama propagandan. Den

av BERTIL BODÉN

VAD SKER?

*Så som i kväll har himlen aldrig brunnit,
så blodrött skälvde aldrig vattnet någon gång.*

*Se, horisonten nu av silverblixtar korsas
och molnen purpurkantas ifrån väst till öst
— likt jättestora anemoner.*

CIRKELN

*Som havets vita gäss
jaga varann i fåfäng möda,
så jaga lönlöst vi oss själva
på livets hav —
av våra skuggor jagade...*

kan göras genom de dagliga tidningarna, genom radion och genom särskilda föredrag. Vilka sistnämnda bara ha den nackdelen att de endast nå dem som äro särskilt intresserade av ämnet.

I dessa tider av brist på arbetskraft har det svenska folkhemmet icke råd att avvara den hjälp som de partiellt eller helt arbetslösa f. d. lungsjuka kunna ge produktionen och icke heller råd att låta bli att ge denna grupp av människor tillfälle att försörja sig genom eget arbete. Front mot okunnigheten.

A. E. G.

MIDSOMMAR — årets ljuvligaste tid

Festhumör på land

fest i skärgård

fest i stad

— En svensk midsommar är det festligaste jag någonsin upplevat, sade Selma Lagerlöf en gång då en stockholmsjournalist försökte få vår Nobel-pristagarinna att yttra sig om ramen för Svenska Akademiens högtidsdag, och det är nog många svenskar som hålla med Selma om den saken.

En ljuvligare årstid kan man helt enkelt inte tänka sig. Vårens knoppning har slagit ut i full blom, ängar och skogsbackar äro fyllda av prunkande färgprakt och det doftar från tusende och åter tusende blomkalkar. Och ännu har den mördande hettan inte kommit, den som även på våra breddgrader kan ge hjärnuppmjukning och solsting och komma en jäktad stadsbo att se glödröda småfigurer var han går.

Och vilken allmän livslust! Överallt ordnar man för firandet av sommarens stora helg. Ute på landet so-par man loggolvet rent till midsommardansen och har man särskild dansbana kläs den med björklöv och blommor. I skärgården lövar man bryggor och båtar och samlar även löv för brinnande livet till majstången — ty en sådan vill man naturligtvis ha överallt. Den är ju alldeles speciellt midsommarens attribut. Även på sanatorierna brukar man hjälpas åt att få upp en stång. I regel få nog flickorna åta sig jobbet med blomplockningen för pojkarna menar att dom har schånog med att gräva hål och resa stången. Så hjälps man åt att "maja" den mer eller mindre långa spira man lyckats anskaffa. Snygg skall den vara och snygg blir den. Kransar och tvärslår och flaggor både i toppen och på "armarna". Så kommer det spännande! Stången skall upp! Den som varit med om att resa en majstång vid ett sanatorium, den glömmet det inte i första taget. Man får ju inte ta i hårt, det är bestämda order från läkaren. Och det är inte på alla ställen man har möjlighet att få hjälp av några friska krafter. Men det går ändå. Många händer gör ett lätt arbete, säger ordspråket, och även om man inte får plats hur många

På väg till midsommarfest med en "kokkraft" till hjälp.

som helst att lyfta i det kritiska momentet så händer det ändå inte att man ger sig. Nej, upp skall den! Och upp kommer den. Vilken känsla av triumf. Den nödvändiga justeringen för att stången skall stå rak gör man sedan genom att packa sten i hålet.

Ja, det är en upplevelse.

Härliga midsommar! Ringlekar och andra nöjen för de stora och små barnen. Och så dans. Dans i gräset, på logen, på bryggan och på dansbanan. Dans till dragspel och fiol, dans tills solen går upp. I Stockholm ordnas allmän dans på Nybroplan. Det är något att få för den stockholmare som inte lyckats göra sig ledig för skärgårds- eller landsfärden. Och så finns ju Skansen förstås. Som alltid har en av sina största dagar midsommarafton — och det fastän stockholmarna nästan aldrig rymmer så mangrant från sin stad som just då. Men det kommer ju andra i stället, besökande släktingar och turister. Och de som måste stanna i stan kan ju inte sitta inne en midsommarkväll.

Det är bara en tråkig sak med midsommaren. Den är så kort. Trots att den har årets längsta natt. Trots att man aktar sig noga för att sova bort något av den. Ja, trots det så går den så fort över. Och sen, sen är det het vardag igen. Men året går också fort och snart blir det midsommar igen...

Natalis.

"ÅDALENS POESI" AV I DAG

Några reflexioner till 50-årsminnet av Pelle Molins död.

Pelle Molin i ungdomsåren.

I en artikel betitlad "Ångermanlands själ" (Turistföreningens Årsskrift 1920) skriver Ane Randel: "Ångermanland, det är alla Sveriges naturer sammanpressade inom ett område av 20 000 kvadratkilometer."

Utän tvivel är detta en aldeles riktig summering, ty ingenstädes i hela vårt i fråga om natur dock så mångskiftande land påträffar man så många och väldiga motsatser som i Ångermanland. Men det är ändå inte något disharmoniskt landskap, utan snarare, som Sten Selander träffande påpekat, ett "de harmoniska motsatsernas land". Med andra ord ett land, där snart sagt vem som helst bör ha utsikt att trivas.

Samtidigt vill emellertid samme författare göra gällande, att det är den ångermanländska kusten, som kanske är landskapets och hela Sveriges skönaste trakt. För en beundrare av Ådalen och det Pelle Molinska temperamentet låter detta dock inte riktigt övertygande. Man må genomkorsa Ångermanland i alla riktningar och falla i djupaste beundran inför kustens storvulnhet, skogsviddernas tungsinta horisonter och de tusen och en små skogstjärnarnas trolska mystik — det är ändå till sist i Ådalens famn man helt blir fången.

Du, som är blaserad och skeptisk, ställ dig en sommardag på Multräbergets topp, på Sollefteånipan, Hallstaberget, Forsmobron eller vid Nämforsens strand, och du skall med andakt och djupaste förståelse erinra dig Pelle Molins ord:

"Detta är Ådalen, sannerligen det fagraste land! Allt detta är min Ådal, mitt sagoskrin, min kärlek och min skräck, ty hur

man längtar över bergen, håller det fast en som en mara. Varje ny skönhet som upptäckes, varje historia är en hållhake för den, som annars tänkt sig livet annorlunda, än på samma fläck i passiv tillbedjan av det, som fångslat öga och öra.

Det är Ådalens kraftiga boja, lagd på dess son — novas res quarentem."

Visst är det i år femtio år sedan dessa raders författare gick hädan, men — handen på hjärtat! — äga de icke ännu i denna dag samma distinkta giltighet? Industrin har utvidgats enormt under de tre sista decennierna, gamla bondgårdar ha rivits och ersatts av mera funkisbetonade bostäder, vägar och trafikmedel ha nått fram till oanad utveckling och de semesterresande svenskarnas antal har blivit svindlande i jämförelse med vad det var i industrialismens och de stora folkrörelsernas barndom. Radio, telefon, bilar, cyklar, tidsbesparande arbetsmaskiner och tusen andra ting ha praktiskt taget blivit var mans egendom. Allt detta märker man sannerligen icke minst i Ådalen (se bara på den monumentala Sandöbron och den ultramoderna bebyggelsen kring industriplatserna). Men — skulle därför Pelle Molins nyss citerade ord eller Elias Sehlstedts hälsning till hembygden i "Norrlänningens hemlängtan" vara att uteslutande hänföra till antikverad, sentimental 1800-talsuppfattning? Ånej, ännu hägrar hembygden som ett sagans och romantikens land för ådalingen ute i förskingringen, och för den hemmaboende är "Ådalens kraftiga boja" inte bara förvärvsarbetet vid de många fabrikerna och sågarna, den är dessutom solskenet över niporna och älvens blåa, ringlande band; den är forsen, som en jättekatt vid ens öra, aftonskimret över södra bergen och mycket, mycket annat.

Man känner, vare sig man blickar ut över landskapet från Multräbergets topp eller står utanför Sollefteås säreget belägna järnvägsstation, att än lever *Ådalens poesi*, än är icke romantiken utrationaliserad av den moderna teknikens och de gigantiska krigshändelsernas mäktiga herrar.

Men i och med att man förnimmer detta, så uppställer sig samtidigt frågan: Vad är det som vidmakthåller poesin för exempelvis fabriksarbetarna? Frågan kan för en del synas både dum och onödig, för en del dessutom komplicerad.

Nåja, komplicerad är den ju också i så måtto som den är en fråga om mystiska sammanhang mellan människa och natur; men ser man på problemet ur det historiska och sociala skeendets synvinkel, blir det hela genast på visst sätt enklare.

Pelle Molins samtida hade inte sett så överväldigande mycket av modern teknik, och Ådalen var då ännu relativt jungfruligt som turistland. Man levde tämligen intensivt kvar i sägernas och de traditionella allmogefördomarnas värld. Poesi var på den tiden för de flesta bara ett s. k. "herrs-kaps-ord", om vars betydelse man anade litet eller intet. Men så, just i en brytningstid mellan gammalt och nytt, mellan Jordbruksnorrland och Industrinorrland, steg en Ådalens son fram och skrev en bok som med tiden skulle komma att bli ett av de klassiska verken inom den ännu i dag tyvärr alltför magra norrländslitteraturen. Per Hellström skrev några dagar efter Pelle Molins död den 26 april 1896 en artikel i Dagens Nyheter, däri för första

gången blev påpekat, vilken betydelse den i livet fattige och oförstådde diktaren haft. På tal om storheten hos den bortgångne skriver Hallström: "När telegrammet om hans död nu läses runt om i landet, väcker det väl hos den stora publiken ingen tydlig erinran om honom, som gått bort, och säkert ingen föreställning om vad som med honom förlorats. Och dock tvekar jag icke att kalla honom det kraftigast anlagda temperamentet och den med de rikaste möjligheter utrustade begåvningen bland dem av våra unga författare, vilka ännu ej brutit sig igenom till berömdhet."

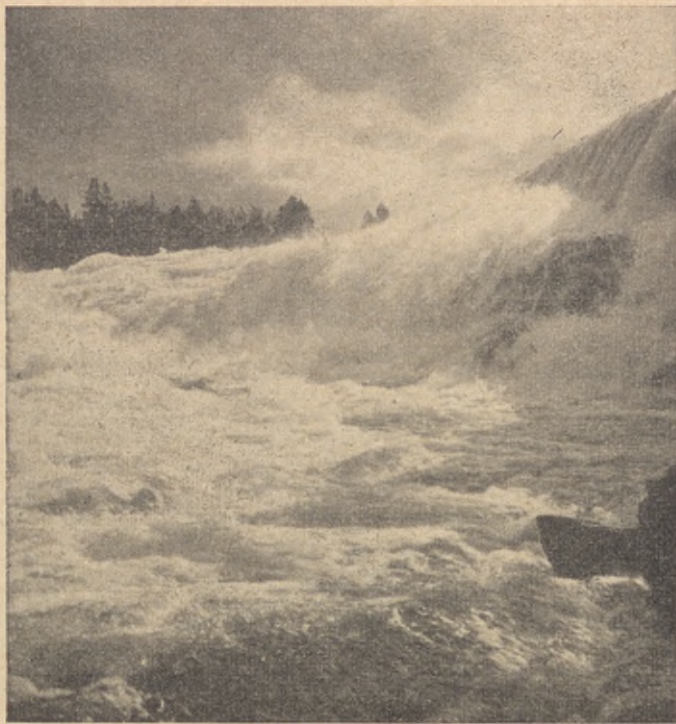
Föga anade väl vare sig Hallström eller någon av hans litterära samtida, hur riktigt och sant sagt detta var. Pelle Molin var upptäckaren och pionjären. Det var han som kom och talade om vilken underbar trakt Ådalen var. Geijerstam har visserligen velat göra gällande att Molins liv var en enda sorgvandring bland oförstående människor, vilket ju på ett sätt är sant, men det var också en vandring genom en värld av storslagen naturskönhet och drömsk mystik.

Och här våga vi nu kanske försöka lämna ett svar på frågan om vad det är som håller Ådalens poesi vid liv för sågverks- och industriarbetaren.

Efter upptäckaren Molin kommo socialismens och nykterhetsrörelsens folkbildningskämpar till Ådalen såväl som till tusentals andra trakter i Sverige. Utvecklingen gick snabbt, det byggdes nya skolor, hölls oräkneliga föredrag, arbetstiden förkortades, kommunikationerna förbättrades och det individuella bildningsbehovet stimulerades. Med tiden blev det församlings- och logebibliotek i ett stort antal socknar, folkprenumererade på tidningar och tidskrifter i större utsträckning än förr, telefoner och elektrisk belysning installerades o. s. v. Man skulle kunna hålla på i oändlighet med dylika uppräknings- — må därför vara nog sagt att tiden har blivit en annan och att allmänbildningen stigit. Arbetare och bönder ha blivit människor med ofta häpnadsväckande skarp blick för samhällsliga funktioner och möjligheter samt ha i eminent grad fått upp ögonen för naturens skönhetsvärden.

Ångermanälvens pampiga stränder.

Det kokar och sjuder i Pelle Molins "barndomsälv".

Ådalingen av i dag ser alltså med andra ögon på sin hembygd, än vad Pelle Molins samtida gjorde, och man kan vara viss om, att unga män och kvinnor i livskraftiga föreningar av olika slag mellan Härnösand och Ångermanälvens källflöden skola veta att värna om poesin — Ådalens oförlikneliga poesi.

Vi befinner oss mitt i ett skede av lavinartat tekniskt framåtskridande, och många känna sig med anledning därav (främst naturligtvis tack vare de olyckor andra världskriget fört med sig) föranlåtna att profetera om snart sagt bara död och undergång. Men hur vore det att trots allt se med litet mindre pessimistiska ögon? Låt oss färdas uppåt Ådalen, helst en sommardag, då solen skiner, klövern doftar från "lägdorna" och slätterfolk sitter bakom otaliga hässjor och dricker svagdricka och kärnmjolk. Överallt på vägarna vimlar det av cyklister och vandrare från all Sveriges hörn och kanter. Överallt se vi nya och trevliga hus, moderna butiker, trädgårdar etc. — allt saker som inte existerade på Pelle Molins tid.

Och vad kunna vi av allt vi se draga för slutsatser? Är måhända icke Ådalens poesi mera frisk och levande än någonsin? In i den ömsom monumental, ömsom leende idylliska naturen har kommit så mycket nytt och förundransvärt. De många cyklisterna vittna om att Ådalens poesi är efterlängtd och senterad även av utsocknes. Lokalpatriotismen har utan tvivel begynt ingå förbund med vad man skulle vilja kalla en nomadisk tolerans och respekt. Kulturen börjar utkristallisera sant mänskliga nyanser mitt i all undergångsmentalitet. De senaste decenniernas brådstörtade utveckling har lett till ett återupptäckande av ursprunget-naturen. Vi ha fått sportstugor, fritidsproblem, cykelkaravaner utefter vägarna, ökad läs- och skrivlust, tusentals tält i backar och vid sjöstränder, friska och nyktra ungdomar i klubbar och föreningar.

Pelle Molin skulle knappast vantrivas i 1946 års Ådalen — ty den skulle skänka honom helt andra möjligheter än 80-

Malmö nya lungklinik rymmer 150 patienter

T. v. en bild från den ombonade ligghallen o. t. h. från dispensärens väntrum.

Efter en tämligen genomgripande renovering har Malmö nya lungklinik nu kunnat tagas i bruk för sitt egentliga ändamål, sedan den från färdigställandet i maj 1945 omkring ett halvår utnyttjats som flykting-sjukhus för fångar från de tyska koncentrationslägren.

Lungkliniken består av huvudbyggnad — med fasad mot söder — samt en kort flygel mot norr i vardera änden. Samtliga byggnader består av fyra våningar, förutom källare och vind. Varje sjukavdelning omfattar 41 vårdplatser med sex sängar i de stora rummen, var-till kommer mindre rum med en och två sängar. Bot-

tenvåningen upptages av dispensär-, mottagnings- och behandlingsavdelningar. I översta våningen finnes en stor samlingssal, möblerad som sällskapsrum, men vilken vid behov kan apteras till föreläsnings- eller biograflokal och då rymmer 90 personer. I anslutning till denna sal finnes kapprum samt ett förrum inneslutande patienternas bibliotek. Ligghallarna äro tillfinnandes i huvudbyggnadens båda ändar och försedda med värmeledning och fönster. Allt är naturligtvis fint och modernt och de lungsjuka i Malmö äro att gratulera till sitt nya vårdhem.

och 90-talen gjorde. Han skulle bland annat finna att arbetare och bönder numera på allvar måste räknas med bland den litterära publiken; och han skulle med eller mot sin vilja tvingas medge, att även en i och för sig kanske mycket ful fabriksbyggnad utgör en försvinnande liten skönhetsfläck i det väldiga sagorike som är Ådalen.

Kasta nu till sist en blick på älven. "Stark ström med egna vågor går genom havet", skrev Tegnér. Man får en stark förnimmelse av skönhetens eviga bestånd, när man stått en stund och betraktat det mäktiga, solstrimmade vattenbandet, som ringlar fram mellan nipornas lummiga grönska.

Men det är inte bara på dagen Ådalens poesi är förnimbar. En månljus augusti- eller septembernatt är om möjligt än oförglömligare, allrahelst om vi befinna oss i Multrätrakten, Molins födelsebygd. Eller varför inte vid Österåsen, när vintermånen kastar sitt silver över skogar och berg och norrskenet böljar som gyllne gardiner mot väster.

In summa: Ådalens poesi lever — och främst må vi väl tacka Pelle Molin härför. Men låt oss heller inte glömma raden av övriga författare och konstnärer, som Ångermanland och i synnerhet Ådalen fött och fostrat; och låt oss inte glömma folkbildningspionjärerna, som röjt väg för kulturen och låtit även de små i samhället få en inblick bakom den ridå, vilken uppenbarar vad som förr i tiden var företrädesvis de rika förunnat att taga del av.

Sture Wahlström.

BETALD ANNONSPLOTS

Vad Sovjetunionen gjort för de tuberkulösa vid arbete inom industrien

Sjuka arbetare fingo kvarstå i speciell tjänst och många blevo friska

Så här vackra och fint belägna sanatorier få de ryska tbc-patienterna vistas i under vårdtiden.

I en publikation benämnd "The Training and Employment of Disabled Persons", utgiven av Internationella Arbetsbyrån i Montreal år 1945, återfinnes en intressant redogörelse för de åtgärder som under de senaste åren vidtagits för de tuberkulösas sysselsättning, arbetsträning och omskolning inom industrien i Sovjetunionen. Redogörelsen ger, med den ryska tidskriften "Problemy Tuberkuloza" som källa, en belysande framställning av hur man i Sovjetunionen sökt lösa detta problem och till vilket resultat man kommit.

Omkring åren 1936—37 började man vidtaga mera systematiska åtgärder för att mildra arbetsförhållandena för de tuberkulösa. Man hade visserligen även

tidigare tagit upp frågan, men de anordningar som då gjorts hade varit av mera sporadisk natur.

De arrangemang man nu vidtog syftade till att kvarhålla den tuberkulöse inom samma sysselsättning som tidigare genom inskränkande av arbetstakten och prestationen och införande av deltidarbete, slopande av nattarbete, införande av tätare vilopauser, inrättande av vilosalar, extra måltider etc. Man ordnade också sysselsättningen på annat sätt med eller utan liknande förbättringar. När det gällde deltidarbetaren kompletterades hans förlorade arbetsförtjänst genom ersättning från den s. k. sociala försäkringsfonden.

Man lade särskild vikt vid att den yrkesutbildade arbetaren kvarhölls i kvalificerat arbete, om möjligt inom hans eget gebit. Och vidare sörjde man för att

Sanatorium i Kaukasien speciellt avsett för industriarbetare.

när det blev fråga om permittering skulle särskild hänsyn tagas till de tuberkulösa.

En av de mest berömda metoderna i Sovjetunionen, varigenom man kan sysselsätta ett relativt stort antal tuberkulösa arbetare, är anordnandet av en speciell verkstad eller sektion inom en stor fabrik.

Särskild verkstad hos Hammer & Sickle.

Ett exempel härpå, hämtat från Hammer & Sickle Works i Krakov, där man började tillämpa denna metod 1938 och där man under 2 1/2 år studerat resultatet av metoden, beskrives i redogörelsen.

Först gjordes här bland alla de kända tuberkulösa fallen inom fabriken en undersökning beträffande det kliniska tillståndet, arbets- och levnadsvillkoren, produktionsförmågan och inkomstförhållandena, den temporära frånvaron från arbetet etc. Därefter underställdes varje fall en speciell kommitté, bestående av representanter för fabriken styrelse, tuberkulosdispensären, sociala försäkringsfonden, läkare och inspektörer. Härvid befanns, att beträffande 1/3 av dem måste åtgärder vidtagas med avseende på arbetsförhållandena. En del överfördes till lämpligare sysselsättningar inom fabriken — efter skolning om så erfordrades — och beträffande mycket specialiserade arbetare vidtogs särskilda arrangemang. Allt som allt överfördes 56 personer kollektivt till den speciella verkstaden

eller sektionen — nära hälften av dessa hade positiv sputum.

Verkstaden arbetade som en oberoende produktionsenhet inom fabriken, och tillverkningen utgjordes av lås, nycklar, gångjärn etc.

Arbetarna stodo under kontroll av fabriksläkare, som stodo i kontakt med tuberkulosläkare. Inga nattskift förekommo, arbetstiden var avkortad och vilopauserna utsträcktes efter behov. Kosten var förstärkt, och de smittförande hade särskild utspisning. I vissa fall hade arbetarna sitt logi på nattsanatorium, en välkänd institution i Sovjetunionen.

Av de 56 fallen, som voro föremål för studium under denna tid, hade 13 undergått en sådan förbättring, att de kunde återföras till fabriken ordinarie avdelningar, 24 måste fortfarande kvarstanna inom den speciella sektionen, 13 hade försämrats och blivit invalider och 6 hade slutat av personliga skäl.

Det övervägande antalet arbetare inom den speciella sektionen visade också subjektiv förbättring. Produktionen var tillfredsställande, och några överskred t. o. m. sin kvot. Vidare förekom där mindre temporär frånvaro från arbetet än tidigare.

Under förutsättning av riktigt urval av fallen och omsorgsfull medicinsk vård anser man sig genom denna metod kunna åstadkomma, att sjukdomen får ett gynnsamt förlopp och att arbetskapaciteten uppehålls, ehuru en försämring i ogynnsamma fall icke kan undvikas.

Omskolning är mycket vanlig.

Omskolningen av de tuberkulösa till andra arbetsuppgifter inom industrien intar en mycket betydande plats inom ramen för den plan som syftar till att återföra dessa personer till förvärvsarbete.

Denna anordnas också i regel inom fabriken på sätt som ovan beskrivits. Den kan emellertid även förekomma vid särskilda verkstäder utan beroendeställning till förefintliga fabriker. Och slutligen förekommer någon gång, att omskolningen äger rum vid sanatoriet.

Syftet med omskolningen är, att söka vidmakthålla förvärvsförmågan i den mån man icke är i stånd att öka den. Och man tillgriper denna åtgärd beträffande sådana tuberkulösa personer, vilkas arbete är olämpligt med hänsyn till sjukdomen. Sålunda i arbete, där hög temperatur förekommer eller i dammig arbete eller i arbete, som kräver stor fysisk prestation, eller inom livsmedelsindustrien etc.

Vid en överblick av de anordningar som vidtagits i avsikt att förbättra arbetsvillkoren för de tuberkulösa inom 25 stora fabriker har man funnit stora variationer i arrangemangen inom den ena och andra fabriken.

Några av de mest positiva dragen man velat framhålla äro emellertid: preliminär översyn av de inom industrien sysselsatta arbetarna och deras arbetsvillkor; noggrann klinisk och social registrering av dem som fordrade förbättrade arbetsvillkor; undervisnings- och upplysningsverksamhet bland samtliga arbetare; speciella fabrikskommittéer med beslutanderätt — representerande styrelsen, tuberkulosdispensären, läkaren, inspektörer och sociala försäkringsfonden — för att planlägga och utöva kontroll över lämpliga åtgärder med avseende på arbetet.

Svenskar med färg

IV.

ERNST WIGFORSS

— politikern med gosselynne

Som nr fyra i vår serie: Svenskar med färg, får läsaren här stifta närmare bekantskap med en av Sveriges mest omskrivne, mest fotograferade, mest karrikerade och — av somliga — mest kritiserade politiker, mannen bakom statens finanser statsrådet Ernst Wigforss.

Det är sign. Pencil som med sedvanlig brio tecknar bilden och trevligare "modell" än finansministern är nog inte lätt att hitta.

Finansminister Ernst Wigforss.

Vi har haft två finansministrar, som särskilt satt spår i AB Sveriges kassaböcker. Den ene var Thorsson f. d. skomakare, den andre var Wigforss f. d. docent i nordiska språk. Med hänsyn till resultatet av dessa ministrars verksamhet ligger det tydligen lika litet sanning i "skomakare bliv vid din läst" som i "docent bliv vid din kateder"!

Det är märkligt att se de två parallella linjerna i början av Wigforss bana. Som vetenskapsman producerade han "Södra Hallands folkhälso (1913—17) och "Långa vokaler i forndanskan" (1918), samtidigt som han som politiker skrev "Materialistiska historieuppfattningen" (1908) och "Världskrig och världsfred" (1915). Därefter bryts emellertid den förstnämnda verksamhetsgrenen till förmån för den politiska, som blommar ut i en rad skrifter bl. a. "Industriens demokratisering", "Hur en svensk riksbudget blir till" och nu senast till 60-årsdagen en samling tal och artiklar "Från klasskamp till samverkan" (1941).

Den intelligente läsaren kan av det senast sagda utläsa, att Wigforss är född 1881. Den detektiviskt anlagde läsaren kan dessutom dra slutledningen, att Wigforss är från Halland. Vad som är något svårare att räkna ut, är att han är född i Halmstad och att fadern var målare.

Wigforss borgerliga bana (signaturen hoppas att föremålet har överseende med denna formulering) blev alltså språkforskarens och lärarens. Sin senaste lärartjänst hade han som lektor vid Göteborgs högre latinläroverk. Det är ju för övrigt fortfarande Göteborg, som väljer in honom i riksdagens andra kammare.

Wigforss är en sällsynt välutrustad människa — både kroppsligen och andligen. Man tycker sig ännu kunna se på honom, att han var akademisk rekordhållare i att gå på händer. Signaturen hör visserligen inte till de lyckliga, som åsett statsrådet och chefen för finansdepartementet under dylika uppmjukningsrörelser, men däremot har jag sett honom rusa ner för en stenig skogsbacke från ena valmötet till det andra. Det var en

prestation värdig en ordinär 40-åring utförd av en 65-åring. Så gammal är alltså denne spänstige yngling.

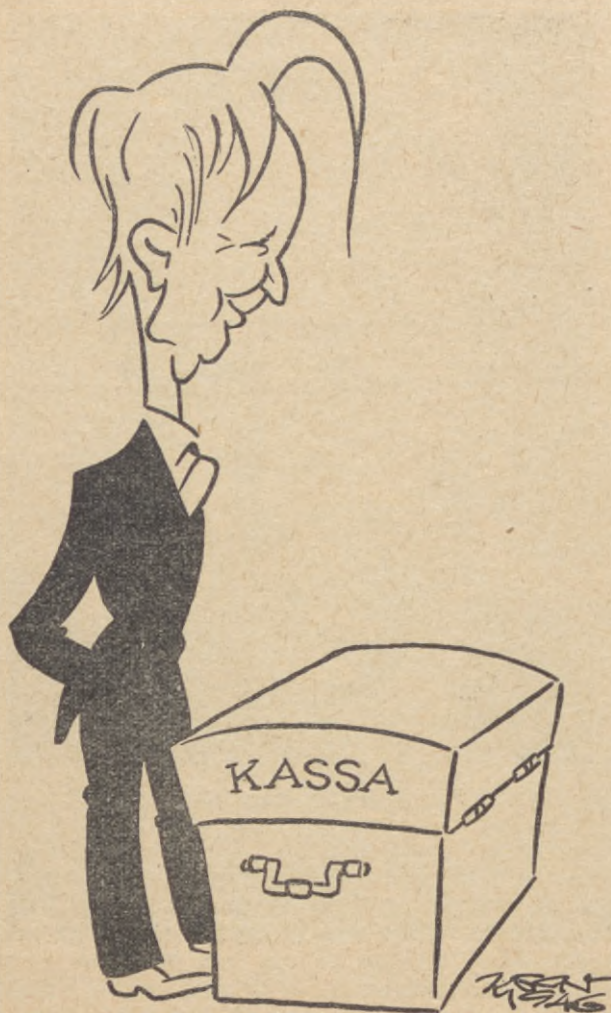
Men åldern märks lika litet på den andliga prestationsförmågan. Frågan är om inte Wigforss — trots kommunikationsministern — är den yngste i regeringen. Många gläder sig åt detta förhållande, andra åter skulle med föga saknad sett att han ägnat sig åt mindre farliga saker än statens finanser.

Han är alltså omstridd, Wigforss. Åtminstone som politiker. Och många är de, som slipat sina vapen mot honom och brukat dem i hårda duster, men få är de, som fått in hugg. Wigforss kamp är alltid fair play och med glädje går han in i striden — en glädje som verkar både avväpnande och paralyserande. Häri ligger väl också en del av förklaringen till att han ännu har obrutna krafter och till att han med ett leende kan bära en abnorm arbetsbörda. Mannen stortrivs med sina uppgifter.

Det har sagts, att Wigforss är en förbenad dogmatiker. Gustav Cassel — Wigforss gamle sparring-partner — har sagt i en postumt utgiven bok: "Det strider mot Wigforss' natur att lära något. Är det icke farligt för den svenska arbetarrörelsen att förtro sig åt en person med så helt fastlåst intelligens?"

Själv säger emellertid den angripne: "Den som inte vågar lägga prövningen i erfarenhetens hand, den som inte vågar släppa tron på de fixa gränserna, inte släppa dogmens kjortelfäll — han har mer utsikt att göra ont än gott i denna underliga värld —".

En annan sak, som gör att Wigforss hinner med så mycket är hans utomordentliga absorptionsförmåga. Han läser t. ex. inte som vanliga dödliga från vänster

Ernst Wigforss i typisk talarpose.

till höger utan han läser på sitt karaktäristiskt närsynta sätt uppifrån och ner. Och dock har han sett det väsentligaste innan han lägger papperet ifrån sig.

Wigforss är inte, som en skattebetalare föreställer sig, en man som tycker att det är saligare att taga än att giva. Tvärtom är han ovanligt positiv och generös människa. Det är en plåga för honom att säga nej. Denna svaghet har signaturen liksom så många andra förningsmänniskor utnyttjat. Som bekant har sådana människor inget förbarmande, när de märker den minsta efterlåtenhet från höga vederbörande.

Således har Wigforss inte sparat sig, när det gällt att inför de mest brokiga församlingar lägga ut texten om sina ekonomiska och övriga politiska idéer. Hans pedagogiska förflutna avslöjar sig här i den klarhet och den begriplighet med vilken han presenterar det mest oklara och mest obegripliga.

Men hans uppgifter inom det socialdemokratiska partiet har inte bara varit att som läraren gå ut till massorna. Han har också varit med i den innersta cirkeln och även skrivit en stor del av den nya partikatekesen. Dessutom har han varit med om arbetarrörelsens efterkrigsprogram och är nu den drivande kraften i utredningen om industriell demokrati.

Wigforss är således en vital man, farlig för många traditionella tänkesätt. Men ingen kan förneka riktigheten av den programförklaring han avgav inför børs-sällskapet i Göteborg 1938:

Vi ha hört inte minst under den sist förflutna tiden, att om demokratierna skola få leva, måste de kunna lika effektivt som diktaturena organisera sig för krig. Kanske är det i längden ännu säkrare, att det för demokratierna gäller att visa, att de kunna organisera sig mera effektivt för ett samhällsbyggande i fred. Att ett litet folk som vårt främst har att göra sina insatser i den riktningen, lider väl intet tvivel. Om de bästa vägarna kan man tveka och tvista. Redan den närmaste framtiden kanske skall ge besked, om en av dessa vägar går fram efter den linje, som antydes av formeln: samarbete mellan staten och det enskilda näringslivet.

Detta har lika stor aktualitet i dag. Och Wigforss har ännu åtskilliga kalorier att sätta in på den uppgiften.

Pencil.

— ★ —

Hela svenska folket "skärmbildas". 485 000 kr. har riksdagen anslagit för skärmbildfotografering av det svenska folket. Det gäller alla som fyllt tio år, d. v. s. inte alla ty en sådan sak görs inte i en handvändning, utan man delar upp nationen. Början göres med en femtedel och det är till plåtningen av den delen som nämnda belopp anslagits. Det blir fem län, som få vara med i första svepet och undersökningen sker genom ambulerande patruller i bussar och med transportabel apparatur men delvis också vid centraldispensärerna för den närmast dessa boende befolkningen. Granskningen av bilderna sker sedan huvudsakligen vid en central i Stockholm. Hittills har i vårt land 750 000 människor undersökts, militärundersökningarna oräknat. Bland dessa ha icke mindre än 16 000 fall av tbc nyupptäckts, en siffra som bevisar att det alltjämt fordras alla goda krafter medverkan för att bekämpa denna — trots allt arbete — svärbemästrade sjukdom.

Personalbristen på sjukhusen alltjämt akut. Det råder alltjämt en mycket svår personalbrist på sjukhusen, inte minst på sanatorier och tbc-avdelningar. På St Görans i Stockholm har man nödgats stänga en halv avdelning på tuberkulosavdelningen och sjukhusmyndigheterna se sig ingen möjlighet att avhjälpa bristen. Försök ha gjorts med anställandet av manliga biträden, men utom det att dessa dra större kostnader i löneavseende (villket bland de kvinnliga biträden anses orättvist, då de manliga hjälparna ha sämre utbildning) äro de heller icke lika väl sedda av patienterna, vilka allmänt hålla på att kvinnliga biträden är att förredra. Den enda utväg som kan leda till förbättring i anställnings- och lönevillkoren för sjukbiträden. Och den vägen tvingas väl småningom både Stockholms stad och de olika landstingen att slå in på. Sjukvården är dock ett för viktigt kapitel i vårt socialväsen för att äventyras genom förhållanden av enbart ekonomisk art.

Ove Ekelund:

SKUGGAN

Det var mitt i värsta värmeböljan, och solstrålarna störtade som väldiga knippen av vitglödgade eldpilar ned över Hötorget.

På Konserthustrappan stod en fyllig man i ljusgrå kostym och torkade sig i pannan med en stor, blå näsduk. Han hade nyss fyllt femtio, men verkade betydligt äldre, därför att han var alldeles slut av hettan och dessutom utarbetad. Gått i stan var alldeles hela sommarn. Ingen semester förra året heller —

Då och då stänkte en fin dusch från Orfeusfontänen över hans rödbrända, utpinade ansikte. Han blundade och njöt. Men så dog vindpusten ut igen, och solen bara bakade.

Man skulle vara som det lilla vita molnet högt där uppe, tänkte mannen. Så lätt och luftig — utan kropp.

I samma ögonblick hände något mycket märkvärdigt. Hans kropp försvann. Det blev bara en tunn, grå skugga kvar av den. Och när han nu steg ner för trappan och gick fram mot torget föll denna skugga över ett av stånden, där en gumma stod och sålde bär.

En ung fru kom för att handla.

— Vad kostar hallonen?

— Två å tju'fem kilot, lilla frun.

— Två och tjugufem, det är ju inte klokt! Och så grå och fula dom ser ut!

— Grå? Nä, då ser nog lilla frun i syne!

Just som gumman lutade sig fram för att titta litet närmare på hallonen steg mannen åt sidan, och då lyste bären åter klarröda.

— Frun! Frun lilla! Inte är dom grå, inte!

Men den unga damen hade redan försvunnit i vimlet, och gumman blev förargad stående och skakade på huvudet.

— Ja, dom stockholmsfruarna! muttrade hon. Dom stockholmsfruarna!

Mannen gjorde resolut helt om och gick långsamt nedåt Kungsgatan.

Bra underligt att man kan gå när man ingen kropp har! tänkte han. Och kanske han bara inbillade sig att han kände, hur benen trögt men taktfast rörde sig under honom. För egentligen svävade han väl? Brukar inte skuggor sväva?

En grå skugga kom sakt svävande nedför den stekheta Kungsgatan, men det märkte ingen i den starka trängseln. Ingen såg, att bland alla skuggor av kroppar, som flöt i varandra, fanns där en, som var fullkomligt olik de andra, därför att det inte fanns något upphov till den — därför att den inte hade någon kropp.

Så fri skulle man alltid känna sig! tänkte mannen. Ingen tyngd över hjässan längre, ingen värk i knäna, ingen plåga av den svåra hettan! Det var bara tankarna, som malde och malde.

Strax nere vid Stureplan gick han in i en skoaffär. Skor behöver man ju inte när man bara är en skugga, men det skulle i alla fall kännas rätt skönt att få sätta sig ett tag. Man kan bli trött i själen också, och man vilar ju så härligt i de bekväma stolarna.

Mannen gick fram till närmaste fätölj och bara sjönk ned där som om det var en fullkomligt naturlig sak.

Ingen såg honom. Alla de unga, vackra expediterna höll på att pyssla med sina kunder. En av dem provade sandaler på en liten pojke, som tjöt som om hon tänkte dra ut tänder på honom.

— Tyst nu, Olle! sa mamman och nöp honom i armen. Hör du inte var jag säger? Tyst nu, Olle!

Men Olle bara vrålade i ett kör. Det lät nästan som en luftvärnssiren.

Den unga flickan som provade sandalerna på honom, kallsvettades av nervositet. Helst skulle hon velat lappa till honom ordentligt, för det var tjugusju grader i butiken till allt elände, och man kan bli halvfnoskig för mindre. Men kunden har ju alltid rätt, även när han illvrålar, och därför log hon sitt krampaktiga yrkesleende, ungefär som en fotomodell, som skall göra reklam för en tandpasta framför kameran.

Mannen satt och såg på alltsammans. Han såg mycket noga på det. Det fanns inte ett ord, inte en rörelse, inte en skiftning i ett ansikte, som undgick honom.

När han suttit där en halvtimme började han känna sig rätt utvilad och ämnade just resa sig för att gå vidare. I samma ögonblick kom den allra yngsta och vackraste expediten ut från lagerrummet. Hon hette Greta Johansson och hade hela famnen full av skokartonger. Just som hon passerade stolen närmast dörren, där mannen utan kropp slagit sig ned, kom hon att kasta en blick ditåt. När hon fick syn på den tunna, ljusgrå skuggan utan kropp gav hon till ett gällt skrik, tappade alla kartongerna i golvet, svimmade och föll handlöst baklänges.

Det blev en förfärlig uppståndelse. Ett par av flickorna rusade fram för att hjälpa upp henne. Kunderna satt skräckslagna — utom Olle som slutade att vråla och bara gapade. Personalchefen kom ilande.

— Men fröken Johansson! Men snälla fröken Johansson! Vad är det här för nånting?

Greta Johansson slog långsamt upp ögonen och blinkade ett tag.

— Skuggan! mumlade hon frånvarande. Personalchefen var en medelålders dam med morotsfärgat hår. Hon såg verkligen mycket oförstående ut.

— Skuggan? Vilken skugga? Greta Johansson pekade på stolen.

— Där! Den stora, grå skuggan där borta! Ser ni inte den? Men ingen såg någon skugga, och det var inte heller så märkvärdigt, för mannen hade just rest sig och försvunnit ut på Kungsgatan.

Tre av flickorna bar in Greta Johansson i lunchrummet. Personalchefen följde upprörd efter hack i häl. Det morotsfärgade håret vippade och munnen gick som en turbin på henne:

— Men snälla fröken Johansson! Vad menas med det här? Tuppa av så där utan vidare! Mitt på blanka förmidan! Hur är det fatt egentligen? Ska fröken ha en liten kanske?

Under tiden hade mannen hunnit ned till Stureplan. Han gick och satte sig på en ledig stol på Regnbågens veranda. Det myllrade av människor runt omkring honom. Aftontidningarna hade just kommit, och det var svart av folk kring löpsedlarna vid tidningskiosken under paraplyet.

Ingen lade märke till att en grå skugga just i detta ögonblick slog sig ned på Regnbågens veranda.

Mannen tittade sig omkring. Så mycket folk! Så många bekanta, som strömmade förbi! Men ingen såg honom. Han behövde inte hälsa.

Om en stund kom en stor tjock dam och satte sig på honom. Det gjorde inte ont. Det kändes inte alls. Men damen, som hade en väninna med sig, började genast skruva på sig.

— Isch! Konstiga stolar på det här stället! Så illa man sitter! Nä, kom, lilla Bettan, så går vi på Brända i stället!

Så reste hon sig och försvann. Bettan trippade efter. Blek och lydig. Timid typ. Hon hade säkert ingenting att säga till om här i världen.

Strax efteråt steg han själv upp, gick långsamt tvärs över Stureplan, rakt igenom 41:ans fullpackade buss och uppför Kungsgatan.

På Hötorget gassade solen alltjämt lika hett, fast det inte besvärade honom. Hans grå skugga föll över frukter, bär och blommor. Ja, där stod faktiskt en gumma och försökte sälja grå ringblommor, som ingen ville köpa. Men så flyttade han sig upp på trappan, och kommersen kom i gång igen.

Skuggan stod inte så länge där. Kanske bara en halv minut. Sedan kom kroppen plötsligt tillbaka. På en gång, inom ett par sekunder — med tyngd i huvudet och värmeplågor, värk i knäna — allt det jordiska.

Det kom så att säga smygande sig på honom i horisontalläge. Han låg raklång på rygg på trappan när han vaknade.

Jo, då, här ligger man. Man är femtio år, men man ser mycket äldre ut, för man är slut av hettan. Man har gått i stan och stönat hela sommarn. Och ingen semester fick man förra året heller.

Det var en rätt stor folksamling omkring honom. Någon hade visst ringt efter en radiobil, och plötsligt kom den susande förbi Orfeus. Två unga konstaplar hoppade ut, rusade uppför trappan och började lyfta i honom.

— Hur är det fatt? frågade den ene.

— Gubben är full, svarade en lång, mager karl med små glesa, röda mustascher. De syns väl på långt håll.

— Han har lega' här länge, sa en springpojke. Ja satt breve å sola mej. Men så blev han så konstig i nobban. Ja trodde han fick värmeslag. Så de va ja som ringde.

Konstaplarna lyfte upp mannen och bar ner honom mot bilen.

— Sankt Eriks sjukhus, sa den ene lugnt.

— Nej, nej! ropade mannen. Det är inget fel med mig, inte! Det var bara det att jag förlorade min kropp. Kan herrarna tänka sig så konstigt! I två timmar har jag varit utan kropp. Men den kom tillbaka nyss. Så nu är jag all right igen!

Karlen med de röda mustaschern flinade menande.

— Två timmar utan kropp! Jo, den har allt fått för mycke i näbben!

Konstapeln ryckte på axlarna:

— Sankt Eriks sjukhus, upprepade han lugnt. Karl'n behöver vila sig.

På förekommen anledning

få vi påpeka att korrespondens rörande De Lungsjukas Riksförbund eller Tidskriften Status icke bör adresseras till någon av Förbundets funktionärer personligen utan till Förbundet, resp. tidskriften.

DE LUNGSJUKAS RIKSFÖRBUND.

CHAMPINJONEN

— vår svampfloras främsta raritet

Kan plockas från maj ända in i december

Ett vackert stånd med Kungschampinjoner, växta i närheten av det blivande atlantflygfältet i Uppland.

Den värdefullaste och i smakhänseende den förnämsta av alla våra matsvampar är utan tvekan *Champinjonen*. Släktet omfattar ett hundratal arter, vilka med några få undantag alla äro ätliga.

I vårt land räknar man fem olika arter, nämligen: *Kungschampinjonen* (*Psalliota augusta*), *Snöbollschampinjonen* (*Psalliota arvensis*), *Ängschampinjonen* (*Psalliota campestris*), *Trädgårdschampinjonen* (*Psalliota hortensis*) och *Skogschampinjonen* (*Psalliota silvatica*). Dessa ha i sin tur flera underarter eller hybridformer, vilka vi dock av utrymmesskäl ej närmare kunna behandla.

De botaniska kännetecknen för samtliga här uppräknade arter äro följande: Sporpulvret är svartbrunt, foten lätt lösbar och alltid försedd med ring men saknande den hos flugsvampen förekommande slidan vid fotbasen — den s. k. strumpan. Hos champinjonerna äro dessutom skivorna fria från foten.

Kungschampinjonen

är, som namnet anger, den största av hela släktet. Den kan bli 20 cm hög och hatten upp till 25—30 cm i diameter. Hatt och fot äro beklädda med små gulbruna fjäll, skivorna först nästan vita, sedan rödaktiga och slutligen svarta. Tyvärr är denna läckra art mindre allmän. Den växer i lunder och parker. I stockholmstrakten har jag funnit den flerstädes på Djurgården och även vid Ulriksdal. En variant, mera vit, som växer hopgyttrad, uppträder stundom invid vedbackar och även i tängen invid sjöstränderna har den anträffats.

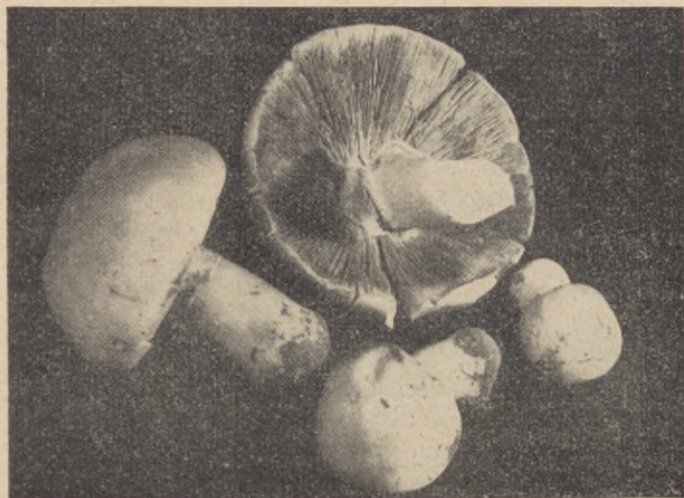
Snöbollschampinjonen

är den vanligaste arten och just den som brukar förväxlas med den vita flugsvampen. I ungt tillstånd äro dessa båda också mycket lika varandra och växa ofta i sällskap, särskilt i skogen under granbestånd. Visserligen äro skivorna hos unga exemplar av snöbollschampinjonen, liksom hos flugsvampen, nästan vita, men om man bara håller i minnet att champinjonen saknar den förut nämnda, för flugsvampen utmärkande strumpan vid fotbasen, behöver man icke riskera att förväxla de båda. Dessutom är flugsvampen luktlös medan "snöbollen" har en angenäm lukt, påminnande om mandel. Tummar man på en snöbollschampinjon blir den gul, vilket icke är fallet med flugsvampen. I varje fall måste man vara mycket försiktig — särskilt när barnen komma hem med fyllda svampkorgar — med att tillse att inga giftsvampar (eller ens misstänkta fall) komma med vid tillvaratagandet.

Snöbollschampinjonen trivs bäst i granskog. Särskilt i skogsbrynen håller den till men även djupt inne i skogen under stora granbestånd, där kor och hästar pläga söka skydd, kan man påträffa den och då ofta i stora kolonier. Men arten växer även i blandskog samt på ängarna. Den blir då kraftigare, hatten kan bli ända till 30 cm i diameter, detta dock undantagsvis.

En art, som mycket påminner om snöbollschampinjonen, är den s. k. karbolchampinjonen. Den brukar växa i planteringar och vid landsvägskanter och dess lukt påminner om karbol. Även om den icke är direkt giftig är den dock oduglig och bör lämnas ifred.

Ett angenämare slag av underart utgör *dvärgchampinjonen*, som sällan blir mer än fem å sju cm hög. Den har en oerhört stark, behaglig arom och hela svampen gulnar efter upptagandet. Den växer i stora ringar och i stort antal, varför skörden kan bli god trots artens litenhet. Det egendomliga är, att gräset,

Snöbollschampinjoner, plockade i juni i trakten av Spånga.

En vanlig variant av trädgårdschampinjonen (*Psalliota hortensis*).

där dessa svampringar uppträda, är fullständigt borta. Det är som skulle denna lilla svamp helt enkelt utrota all gräsväxtlighet. Denna egendomliga och synnerligen läckra svamp växer bl. a. i en hel del av de stockholmska planteringarna.

Hos ängschampinjonen

är hatten först vit men blir sedan brunaktig med små fjäll. Foten är kort, skivorna i början köttroda, sedan mörkare. Den växer vanligen på ängar och i beteshagar, invid boningshus och ladugårdar, ofta i stora ringar, där då gräset är mörkare än normalt. Även på sankta strandängar är den ganska vanlig. Denna utomordentligt läckra art angripes tyvärr nästan omedelbart efter upptagandet av insektslarver. Därför måste den rensas och anrättas så gott som genast; ligger den över natten blir den vanligen förstörd.

Här skulle jag vilja göra ett litet inpass. Jag har ofta märkt att särskilt damerna gripas av en panisk förskräckelse om de upptäcka en eller annan liten "mask" i en svamp. Då kastas

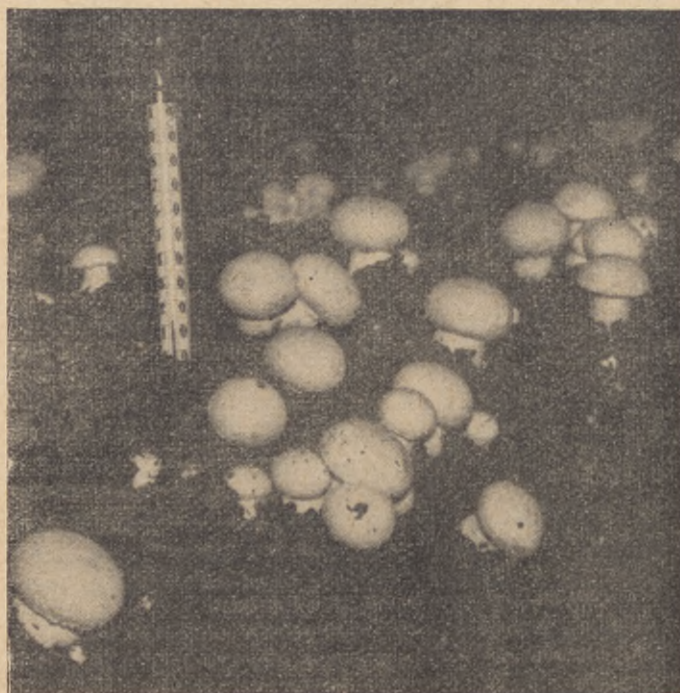
Ett vackert exemplar av vit trädgårdschampinjon (*Psalliota edulis*), vuxen inom Stockholms stad vid Ulvsunda.

den bort, vilket naturligtvis är alldeles fel. Är en svamp obetydligt angripen men i övrigt fast i köttet, är det bara att rensa bort det angripna för att återstoden skall bli fullgod.

Trädgårdschampinjonen

är dock den intressantaste arten av våra "psalliotor". Den uppträder i en mängd varianter, av vilka den vanligaste torde vara den vita, även kallad "snurran", därför att hatten är alldeles cirkelrund. Hatten är kompakt och mycket köttig, försedd med små fjäll, och kanten är inrullad. Köttet är svagt rodnande. Den växer, som framgår av namnet, i trädgårdar och parker och är vanlig i största delen av svamp-Sverige, icke minst i de stockholmska planteringarna. Till skillnad från förut nämnda arter, har denna ej någon utpräglad lukt i rätt tillstånd, men när den hamnar i stekpannan kommer aromen fram och jag tvekar ej att sätta denna art främst bland champinjonerna i kulinariskt hänseende.

En variant, *Psalliota vaporaria*, är brunaktig till färgen och fjällig samt mer oregelbunden till formen. Den växer hopgyttad, ofta 6—8 exemplar från samma bas, och blir betydligt större än den vita. Den är mycket stark i smaken och bör endast an-

En odling av vit trädgårdschampinjon, som ser ut att ge ett vackert resultat.

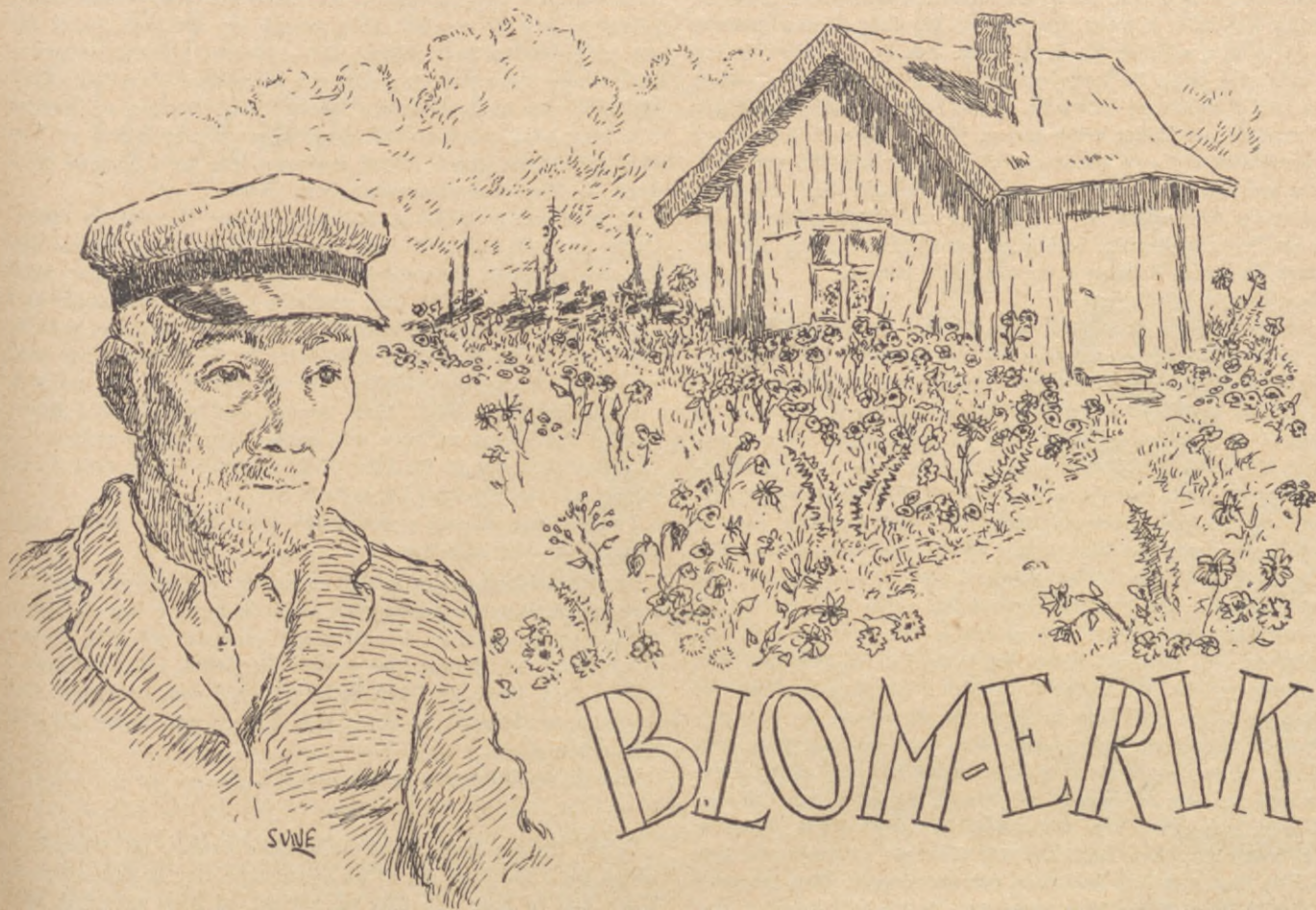
vändas till såser m. m. Då är den oöverträfflig. Äter man för mycket av den följer, säkert som ett lås, diarrésymtommer.

Båda arterna ha en utomordentlig växtkraft. Ofta kan man läsa notiser i tidningarna om hur asfalten sprängts sönder av uppväxande trädgårdschampinjoner, vilket bl. a. krävt ny asfaltbeläggning på flera ställen i huvudstaden.

Trädgårdschampinjonen har särskilt under senare år blivit föremål för en ganska omfattande odling. Dessa odlade exemplar har dock ej så stark smak som de vilda, men märkligt nog betinga de högre priser, f. n. 8 à 9 kronor per kg. Om man mera lättvindigt vill odla champinjoner, är bästa sättet att lägga fröskivor från mogna exemplar i en vattenkanna med regnvatten och skaka om blandningen, som sedan vattnas ut på lämplig mark.

(Forts. å sid. 24)

Anny Marwig Rubin:

Det finns blommor, som blommar först när hösten har gått fram över skären, och de är vackrare än alla andra blommor — åtminstone tyckte Blom-Erik det.

Hans stuga var gunås ingen praktstuga. I många år hade han bott i den, ensam med sin katt och sina höns, och stugan såg ut därefter — sneda gavlar, fönsterluckor som hängde skevt på sina krokarna, tegelpannor som rivits bort av stormen och låg krossade någonstans i ett stenrös och hade lämnat svarta hål i stugtaket genom vilka regnet obönhörligt silade in och kom köksgolvplankorna att förmultna. Kvinnorna på ön gick alltid i stora krokarna kring Blom-Eriks stuga för att slippa hälsa på därinne, så som där såg ut. Och utomkring såg det inte heller bättre ut. Där frodades brännässlor och maskrosor om varandra, men dessutom också astrar, solrosor, acklejoj, pioner, löjtnants-hjärtan, georginer, ringblommor, dalier. Visserligen skötte sig blommorna alldeles själva, fröade av sig och förökade sig år från år. De trivdes alldeles förträffligt, både med Blom-Erik och hans stuga. De liksom hörde ihop med varandra. Han såg nog ogräset, Blom-Erik. Det frodades i alla vrår. Men han nådes liksom inte rensa bort det. Än drog han upp en tistel, än en brännässla, men han hejdade sig plötsligt — när han såg en liten späd, försenad blomma sticka upp mitt i det yppiga, överflödande ogräset.

— Så är det nog med människorna också, tänkte Blom-Erik. Det finns väl ingen som är så dålig så det inte finns något litet gott i henne, någon liten tanke . . . Och han gjorde liksom vägen fri för den lilla blomman, som om den vuxit i en människosjäl.

En lång stund stod Erik och funderade. Han hade flera dagar gått här och väntat på solen, som skulle bryta fram genom dimmorna i gatten och över kobbarna. Överallt var det vått och slipprigt, dimman var kall som en svepning. Korna stod också i grunden och väntade med huvudena mot öster, och råmade. På radioantennen satt en lång, lång rad med svalor — ibland strök de ner mot hans stövlar som ville de ta adjö.

Blom-Erik kastade sin lilla hacka i ogräset och gick en lov neråt sjön. Under sjöbon och bryggan kluckade vattnet blackt och stilla, alldeles glanslöst. Där låg hans nät, som han slängt. Han hade förlorat lusten, när han inte fick någon fisk för ett par dagar sen, och nu tog han upp och hängde dem.

I hans huvud bredde tankarna ut sig precis likadant som blommorna och ogräset i hans trädgård. Och mitt i myllret av ogräs spirade det långsamt upp en liten späd blomma — minnet av Kerstin.

*

Blom-Erik hade seglat med en tremastare på Rotterdam. På den tiden hade hans tankar sysselsatt sig mycket med Kerstin, fiskar Karlssons flicka från grannön. De hade en gång råkat gå sida vid sida framåt kyrkgången mot altaret, som konfirmander. Erik hade gått och lekt att de gick där som brudpar. Den känslan hade varit överväldigande. Den var hela hans livs starkaste förnimmelse. Och han glömde den inte. I Rotterdam, när han gick i land för att titta i skyltfönstren, gick han och lekte med tanken att han skulle köpa någonting att skicka hem till Kerstin. Men vad skulle han köpa? Han tittade på allt. Han tänkte

mycket på en sköldpadda, något som sjöfolket brukade till-handla sig i Rotterdam, men han funderade också starkt på en kinesisk kamkofta eller en liten butelj söt likör. Men allt detta var egentligen alldeles för dyra saker, och de sade inte heller vad han ville säga. Så kom han till slut att fastna för en liten spets med förgätmigej-blommor, sydda i silke i naturliga färger och avsedda att fästas kring halsen på ett linne. Till exempel ett brudlinne. Det var blommor, och de sade ungefär, vad Erik ville säga. Det blev hans present. Han skickade den i ett brev tillsammans med några rader, som kort och gott meddelade, när han skulle vara hemma igen i sin stuga. Han tänkte sig, att Kerstin då skulle komma över och tacka honom.

Men Kerstin kom aldrig.

Blom-Erik gick där och väntade. Så gott han kunde försökte han göra fint i sin stuga. Och det var mycket, som behövde göras fint. Han hade en gammal väggklocka, som hade tappat sitt ena lod. I stället för lod hade Blom-Erik hängt dit en större potatis. Det gick bra i början, men så småningom torkade potatisen till och blev lättare och klockan började gå uppåt väggarna galet. Det spelade inte stor roll för Blom-Erik. Han tittade ibland på klockan och tänkte byta ut potatisen, men så lät han det vara. Det blev aldrig gjort. Men medan han varit borta hade potatisen börjat skjuta långa, vita skott, och där hängde den nu, när han kom hem, i sitt snöre mest av allt lik en stor jättespindel med sina grönvita och krumma ben vitt utspärrade. Nu blev det gjort. Nu bytte han ut potatisen mot en annan potatis. På en hylla i köket hade han en lång rad kopparkastruller. De hade inte putsats på många år. Nu putsade han dem. Men han putsade dem bara på ena sidan, den sida som vätte ut mot rummet. Han tänkte inte ens på att putsa dem runt om, det föll honom inte ens in, att det kunde behövas. Det enda han inte rörde var trädgården. Där fanns ingenting att röra, tyckte Blom-Erik. Det var blommor alltsammans. Inte alla lika fina, inte alla lika stora och prunkande. Men blommor var det. I Blom-Eriks ögon hade de alla liv och skönhet. Han gick i stället och tänkte mycket på att plocka en bukett till Kerstin. Det skulle vara löjtnantshjärtan blandade med blåa aklejoj och vita pioner och så lite luktört och reseda. På kvällarna, när han lade sig, såg han buketten för sig. Nej, det var kanske bäst att inte ta reseda med, den var så vanlig. De andra var liksom lite mera herrskapsblommor, och det tyckte Kerstin om. Hon var lite herrskapsaktig av sig . . . Men buketten blev aldrig plockad. Den fanns bara i hans tankar. Den stannade i hans tankar. Många gånger gick han ut i trädgården och ämnde bryta blommor till den. Men alltid såg han då någon ny liten ört spira upp alldeles intill stammen av den han tänkt ta, och så lät han bli, lät det vara. Och Kerstin kom heller aldrig över.

Den lilla detaljen med kopparkastrullerna råkade komma ut bland öborna. Folk tyckte det var så karaktäristiskt för Blom-Erik, och de berättade det för Kerstin. Folk skrattade. Och Kerstin kom inte över.

Sedan dess hade många år gått.

*

Blom-Erik var nu en gammal man. För länge sedan hade han slutat segla och levde bara på lite fiske. Ingen människa brydde sig om honom. Men blommorna tycktes göra det. Aldrig hade de prunkat så präktigt, till och med inne i rummen, i fönstren lyste pelargonierna så att grannkärringarna tittade avundsjukt på dem. Om man kunde få nypa sig ett litet skott bara, sade de till varandra. Men Blom-Erik läste deras tankar. Han läste så väl om sig. Nej, hit kommer ni inte, tänkte han och stängde väl efter sig, när han gick ner till sjöbon, och om trädgårds-

grunden band han en tåt med dubbla sjömansknutar. De skulle kunna trampa ner en eller annan liten blomma — vad skulle kärringar bry sig om det! Men en sak var det som folket där ute på kobbarna lade märke till — ju mer blommorna prunkade i hans täppa, desto svagare och krassligare blev Blom-Erik. Det var som om örtagården faktiskt söge kraften ur honom. Han blev böjd och tunn och liten. Man visste numera, att han ofta låg till sängs, och ibland öppnades inte hans dörr på flera dygn. — Men blomsterprakten bara ökade.

Så kom det en höstdag. Nu hade hösten kommit på allvar. Under en halv veckas tid hade stormen härjat bland kobbar och gatt och grynnor. Östanvinden for och slet som om den varit förföljd av onda andar. Det rasslade i träden och knakade i alla fogar. De uppvärkta vågorna rusade över hållarna, snabba, svarta moln kastades med stor kraft in över öarna och med den följde flockar av vildgäss, vilt skrikande, på väg söderut.

Blom-Erik hade blivit ännu mindre och gick alldeles krokryggig. Han såg på dalierna, som hade vräkts ned av vinden.

— Hur skall det gå för Blom-Erik, undrade folket. Och denna vinter, när det nu skall bli så kallt så . . .

Ty det hade de sett i grismälten, den hade väl aldrig varit så bred och stor som just i år.

En eftermiddag mojnade det en smula. I jämförelse med de föregående dagarnas våldsamhet verkade naturen lugnad. Dock, det var endast skenbart. I verkligheten jäste det och sjöd i havet. Solen lyste. Alla färger blev liksom förstärkta, mångdubblade i styrka. Och där lyste Blom-Eriks trädgård som en brand. Det var som om blommorna ropat med höga, klara röster till alla människor på ön.

Men Blom-Erik själv syntes inte till.

*

Också Kerstin hade i sitt stilla sinne önskat, att Blom-Erik någon gång skulle ge sig ut på någon liten tur, så skulle hon ta båten och ro över och titta på närhåll på hans trädgård, som folk pratade så mycket om, och som ännu vid denna årstid stod i full blomsterprakt. Själv hade hon blivit storväxt och tung med åren, men utanför hennes stuga låg marken död — det var underligt, där ville ingenting frodas och trivas. Det var raka motsatsen till Blom-Erik och hans öde. De senaste åren, sedan hon börjat grubbla över detta, hade hon känt en nästan oemotståndlig lust att ta båten och ro över. Hon behövde inte säga mer än goddag till Blom-Erik, om hon nu mötte honom, och i stugan skulle hon naturligtvis inte sätta sin fot. Så något skott fick hon väl aldrig tillfälle att nypa sig.

Hon såg ut över vattnet. Hon såg bort emot Blom-Eriks stuga. Hon kunde inte se trädgården på så långt håll, men hon anade sig till den — där låg den och lyste, där fanns alla de vackra blommorna . . .

Den gamla Kerstin slog en schal om axlarna och gick ner till sin gamla båt. Hennes hjärta dunkade sjukt — hon var nog inte riktigt frisk, hon heller, men det var inte så långt över. Visserligen hade hon motström mellan öarna, men hennes nyfikenhet var för stark för att hon skulle kunna stå emot.

Det tog henne över en timme att närma sig Blom-Eriks land. Vattnet var svårövertvinnligt denna dag. Det var som om det bött en ond kraft i det som ville vrida båten ur hennes våld, ville hålla henne tillbaka. Detta var bestämt inte ett företag för en gammal sjukling som hon.

Men över ville hon. Och hon lyckades ta sig över. Hon lyckades fästa båten vid Blom-Eriks brygga, och när hon gjort det stappade hon iväg upp mot Blom-Eriks stuga. Hon hade en förnum-

(Forts. å sid. 24.)

REGNSOMMAR

I en villa långt ute på landet, fjärran från allt bråk och jäkt, stod en förmiddag tre herrar och tittade ut genom fönstret. Herrarna var fåordiga och tämligen trumpna till humöret, ty det regnade så att det stod som spön i backen. Så här hade det hållit på och regnat i en veckas tid, och väderlekstjänsten talade fortfarande om ett lågtryck, som bredde ut sig över hela mellersta Sverige. De tre herrarna var köpman Englund och hans två svågrar, herrarna Johansson och Karlsson. Ute i köket sysslade fru Englund med frukosten och på verandan satt semesterfirande fröken Englund och sydde på något fint och nått plagg.

Englund talade:

— Mina vänner bönderna här runt omkring får säga vad dom vill, men tar inte detta evinnerliga regnande slut snart, så begår jag harakiri.

Karlsson sade, att nog var det bra med regnet för skördens skull, men vad skulle man med en bra skörd till, när landets innevånare avlidit i spleen långt innan skörden blivit mogen.

— Om vi åtminstone hade tag på en karl till, så att vi kunde få oss en hederlig, gammaldags och ordentlig priffe.

Just då kom frun i huset in och sade, att om herrarna steg in i matsalen, så skulle de få sig en god frukost. När man satt sig till bords, sade fru Englund:

— Synd att vi inte kan få tag i en fjärde man, gubbar. Om jag bara kunde spela priffe, så skulle jag gärna offra mej. Men jag vet ju ingenting om kortspel.

— Och jag, sade dottern, skulle så gärna vilja hjälpa er, men jag bara somnar över korten, så jag kan inte vara till någon nytta.

— Märkvärdigt att du Elin, som är en så snäll och rar flicka, inte kan hjälpa din stackars far med att spela lite kort. Nu när det regnar och man inte kan komma ut till abborrhundet...

Englund suckade och såg mycket olycklig ut.

Fru Englund sade:

— Tänk på gubben Noak. Inte hade han någon kortlek med sig i arken. Och inte klagade han för det. Och på den tiden kunde det verkligen regna!

Fru Englund hade en otrolig förmåga att blåsa bort dåligt humör, och när den goda frukosten var avverkad, tyckte de tre herrarna, att livet var jämförelsevis trevligt och att man i värsta fall kunde spela trekarlspriffe.

Så förlöpte semesterdagarna i det hemmet och det var ungefär på samma sätt litet varstans i landet.

*

Vid ungefär samma tidpunkt stod en ung man och trummade nervöst med fingrarna på fönstret i sin ägandes ungarlskupa i stan. Det var den lovande konstnären Tage Berg. Han var tydligen ur gängorna. Orsakerna var flera. Dels regnade det både dag och natt, så att han inte kunde företaga sig någonting, och dels hade han fått slutbrev från sin fästmö. I en veckas tid hade han bara gått av och an i rummet, tittat på regnet och suckat.

Hans gamla trogna och livserfarna värdinna såg med bekymmer hur hennes skyddsling magrade och tappade humöret.

— Inte ska herr Berg sörja över en bruten förlovning, sade hon. Flickor och spårvagnar ska man aldrig springa efter. Går en så kommer det snart en annan igen. Tag semester och res bort några veckor.

— Det kanske inte vore så dumt, sade Berg. Men det regnar ju, så att man håller på att flyta bort. Men det vore nog lika bra att resa sin väg. Regnet är väl inte våtare på landet än här i Stockholm.

Därmed var saken klar. Han packade och om en stund stod han på Centralen med sina målargrejor och sin kappsäck. Men vart skulle han resa?

För många år sedan hade han varit på en plats, som hette Sjöberga. Han var där bara några timmar, men han kom ihåg

att han bestämt sig för att komma tillbaka, ty där hade han gott om idealiska motiv för sina penslar. Om det fanns något pensionat där eller ej visste han inte. Men alltid kunde väl logi-frågan ordna sig.

Han köpte biljett till Sjöberga och kom dit någon gång fram på eftermiddagen.

Han var den ende som steg av tåget vid den lilla stationen. Inte en levande själ syntes till, men i en dunge bortom den vitmenade kyrkan såg han en stor villa. Det var en verkligt pampig byggnad, troligen ett pensionat.

Det regnade. Han fällde upp rockkragen och styrde sina steg mot villan. På grindstolpen satt en skylt med inskriptionen "Lyckebo".

— Inte dumt namn på ett pensionat, tänkte Berg och ringde på.

En ung, förtjusande dam kom och öppnade. Hon var så trevlig, att Berg bara storglodde. Han skulle väl säga något och så fick han ur sig:

— Det var ett förfärligt regnande.

— Ja, usch, då, sade flickan. Stig in, för all del, och stå inte ute och bli genomvåt.

Då kom köpman Englund, som vi förut presenterat, framstörtande med andan i halsen.

— Spelar herrn priffe, frågade han.

— Ja, sade Berg.

— Stig på då, för all del. Stig på. Och hjärtligt välkommen. Mitt namn är Englund och den där unga damen är min dotter Elin och här är min fru och mina svågrar Karlsson och Johansson.

— Snälla du, sade fru Englund. Du ska väl låta folk komma in, innan du frågar dem, om de kan spela kort.

Berg lyssnade roat. Han presenterade sig och blev väl omhändertagen. Stället tycktes vara trevligt. Välkomstkaffet smakade utmärkt och herrarna och damerna var synnerligen uppmärksamma mot honom. Det var en fördel, att det inte var så många gäster här. Det blev familjärt och trevligt på det viset.

Innan Berg kröp till kojs den kvällen hade han blivit dubror med herrarna.

Nästa dag regnade det som vanligt. Men här ute på landet tyckte Berg faktiskt att regnet var mjukare och trevligare än inne i stan. Regnet hörde på sätt och vis ihop med landskapet. Det gjorde nytta här. Men var tjänade det till, att det regnade på stans asfaltgator? Han låg och drog sig en stund, lyssnade på regnet och inandades doften av blommande syren utanför det öppna fönstret. Han kom underfund med, att hans livsleda var borta. De nyförvärvade vännerna var trevliga och dottern — ja, henne skulle han vilja måla. Hon hade ett så vackert hår.

Vid frukostbordet kommenterades gårdagens priffespel, som man gör bland kortoxar, och man kom överens om, att man skulle ta ett stilla förmiddagsparti.

Och så gick den dagen och även dagen därpå. Berg började emellertid förlora i spelet. Han var för tankspridd. Orsakerna till denna tankspriddhet var han inte riktigt på det klara med, men om fröken Elin var närvarande, så hade han svårt att skilja på korten, och när hon inte var närvarande, så undrade han, var hon kunde hålla hus, och då gick det lika galet.

Wilken utveckling skulle männe händelserna ta? Att någon-ting var i görningen, kände Berg. Och den vänliga och glada värdinnan förstod det också.

Nästa morgon sken solen från en klar himmel.

Englund kom in till Berg i tidiga ottan.

— Har du sett sånt vackert väder, hojtade han. Nu far vi

ut till abborrgrundet ett slag. Och sen kommer vi hem och får en härlig frukost och ett parti priffe ute i bersån. Vilket väder, vilket väder.

Men Berg ville inte följa med ut till abborrarna. Han ville passa på och göra några skisser i det vackra vädret. Så han stannade hemma hos värdinnan och dottern.

Berg ställde upp sitt staffli i trädgården och fröken Elin kom då och då ut och tittade på hur han arbetade.

— Hur trivs du här hos oss, frågade hon.

— Strålände.

— Men tycker du inte, att far är lite för envis med sitt priffespel?

— Kanske. Men han har så många andra goda egenskaper, så jag offerar gärna ett par timmar då och då på honom. Tänk att komma hit som främling och bli så väl mottagen av din far och din mor och dej själv.

— Jag har ju inte kunnat vara så värst sällskaplig, sade Elin. Ni gubbar sitter ju vid priffebordet dag och natt.

— Aha, på det viset, sade Berg, då vet jag ett sätt.

— Vad då?

— Efter frukosten smiter jag från spelet. Och så går vi ut i skogen.

— Naturligtvis.

Och efter frukosten var ungdomarna som uppslukade av jorden. Englund såg bekymrad ut.

— Ska pojken smita nu, när vi har det så trevligt, sade han till sin hustru.

— Tror inte du, att han har mycket trevligare tillsammans med Elin, sade hans hustru.

*

Det blev några regndagar till, ty det var en verkligt regnig sommar, och dagarna förflöt som vanligt med trevligt samspråk och priffe.

Berg började emellertid bli allt besynnerligare till humöret. Han hade ingen ro att sitta vid priffebordet.

Vid middagen sade han:

— I morgon är det dags för mej att bryta upp.

— Va... va, stammade Englund. Trivs du inte längre här?

— Jo, visst trivs jag. Men jag måste i alla fall tänka på hemfärden. Så du får väl vara snäll och skriva ut notan åt mej.

— Notan! Är du inte klok?

— Visst är jag klok, sade Berg skrattande. En nota ska jag väl ha för ordningens skull. Det får man ju på alla andra pensionat.

— Pensionat!

— Just pensionat.

Då brast sällskapet i skratt. Mellan skrattanfallen stammade Englund:

— Käre vän, du tar alldeles fel. Det här är mitt eget hem och inget pensionat. Har du verkligen gått och trott, att...

Berg såg ut som en skolpojke som man kommit på med något fuffens.

— Ni får förlåta mej, sade han, men jag har faktiskt trott, att jag vistats på ett pensionat. Men när jag tänker på det, så har jag ju aldrig frågat om saken. Hur som helst, så måste jag i alla fall resa i morgon.

— Men du måste komma tillbaka, sade Englund.

— På ett villkor, sade Berg.

— Och det skulle vara?

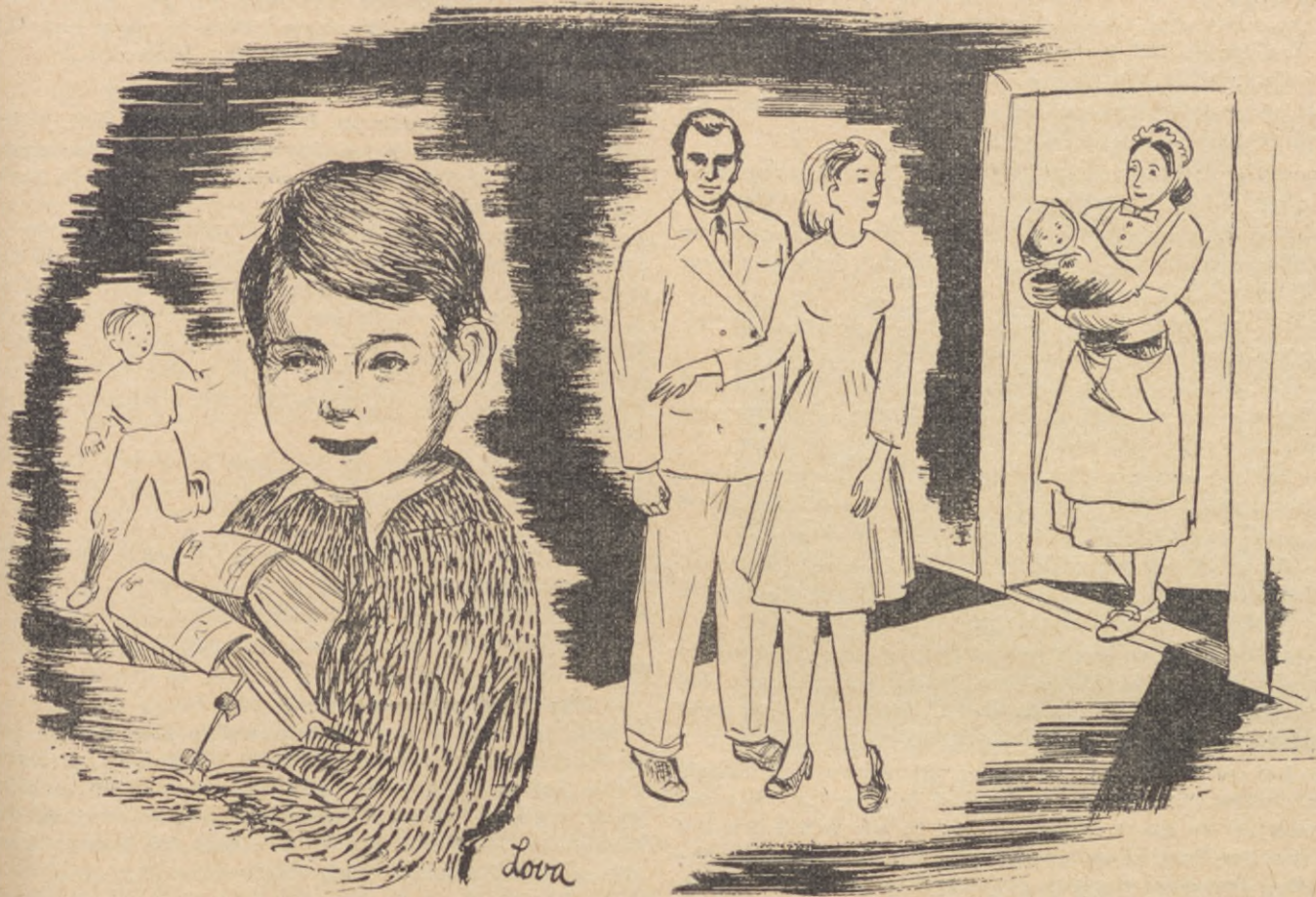
— Att jag får ta med mej förlovningsringar åt Elin och mej. Ty det har vi bestämt oss för.

— Jag anade det, sade fru Englund.

— Fint, sade Englund. Det ska bli trevligt med en svärson, som kan spela priffe.

Ester Louise Gard:

BARNET SOM HINDRADE

Alla stridigheter mellan dem hade efter beslutet om skilsmässa upphört och i stället efterträts av en tryckande och själsmördande tystnad. Utan ett ord gingo de bredvid varandra dag ut och dag in. Valter Libom kom hem om kvällarna, hängde tyst av sig kläderna och satte sig vid det dukade bordet. Och tvärs över bordet sutto han och Karin och iakttog varandra i smyg, liksom ville de på var sitt håll utforska hur var och en av dem tog överenskommelsen. Båda kände grämlse över att den andra parten tycktes ta saken lugnt. Och båda liksom önskade att den andra åtminstone sett ledsen ut.

I omkring åtta år hade de varit gifta. Smygande som en tärande sjukdom hade deras oenighet kommit. Först i form av retlighet och illa dold kritik för varandras små obetydliga fel och svagheter. Sedan hade det blivit häftiga uppräden för så gott som ingenting. Och nu på sista tiden hade de knappast kunnat tala vid varandra utan att säga spydigheter, ord som sårade och lämnade ärr efter sig.

Det fanns något som båda grämde sig över, och det var att de inte fått några barn. Och kanske var det detta som var det egentliga upphovet till allt ont mellan dem. En gång hade Valter låtit undslippa sig en elak antydning om vad han tänkte om ofruktsamma kvinnor. Det tog hårdare än han avsett, men se-

dan hade det rent av blivit honom en sjuklig vana att föra saken på tal. Efter varje uppträde hade han föresatt sig att bättre vakta sin tunga, men hur det nu var så hade orden halkat ur munnen på honom. Mest därför att han visste, att det tog henne hårt.

Dagarna i ände gick Karin och tänkte på vad han sagt vid det eller det tillfället. Hon var tungsint och hade svårt att glömma. Det var inte heller så mycket arbete i hemmet, och hon hade tid att grubbla och gräma sig. Var dag genomled hon i tankarna ord han sagt dagen förut eller kanske för långa tider tillbaka. Och då var det väl inte heller så underligt att hennes nerver vore i olag när Valter kom trött hem från sitt arbete om kvällarna och ville ha litet lugn och ro. Såg han då hennes mulna uppsyn blev han i sin tur på dåligt humör och kunde som sagt inte låta bli att säga ett och annat, som han helst borde ha tegat med. Och som salt i sår kom slutligen det där om att hon inte kunde få barn. Där slutade i regel grälet, ty där kunde inte Karin ge svar på tal eller ge lika gott igen. Och så gingo de till sängs med osämjan som en oöverstiglig mur mellan sig.

Men nu skulle de skiljas. Karin styrde och ställde i hemmet som vanligt, men hon gjorde det med en känsla av att det kunde göra detsamma. Valter lämnade den överenskomna summan

till hushållet utan att säga ett ord. Och Karin tog emot pengarna utan att säga tack. Hon tyckte, att hade hon sagt tack skulle det från hans sida uppfattas som ett närmande.

Om han sagt henne att han inte ville skiljas, då skulle hon glatt sig men ändå vidhållit sin önskan. Han likaledes. Båda voro övertygade om nödvändigheten för dem att gå åt var sitt håll, men båda hungrade efter ett vänligt ord, ty trots allt höllo de innerligt av varandra. Det var bara så att de inte visste halten av varandras känslor. Han trodde att hon hatade honom, och hon för sin del trodde att han hatade henne. Och båda voro för stolta att tala om vad de kände.

— Jag tar ledigt i morron ett par timmar, sade han. För det är väl bäst att vi följs åt till prästen.

Innerst hyste han en innerlig önskan att höra en protest eller en aldrig så liten invändning.

— Javisst, svarade hon med ett bittert tonfall, vi ska följas åt till prästen . . . alldeles som när vi tog ut lysning en gång för länge sedan.

— Då kunde man ju inte tänka sig att det skulle bli så här.

— Inte är det mitt fel, sade hon hårt.

— Nej, det är väl inte det, svarade han buttert, det är väl aldrig bara den enas fel att två träta. Hade vi haft ett barn skulle allt varit annorlunda.

— Ska jag åter igen få höra det där. Säg det till prästen i morron i stället och låt det vara sagt för sista gången. Sedan kan du gifta om dig och få så många barn du önskar.

— Ja, ja, låt oss inte gräla nu ända in i det sista, sade han fogligt. Jag erkänner att jag inte alltid varit så god att tas med. Men du har också varit så oförsonlig, så långsint . . .

— Oförsonlig och långsint, säger du. Det kan hända att du har rätt. Men det är inte alltid så lätt att vara försonlig. Jag har bara försökt att ge igen för dina elakheter, när inget annat lönat sig.

— Låt oss inte börja riva upp allt gammalt nu igen, svarade han uttråkat. Du har dina goda sidor och jag har väl mina, tänker jag. Nu ska vi skiljas . . . och då blir ju allt bra. Det är visst det första vi varit verkligt överens om under vårt äktenskap. Om vi nu ska kalla det äktenskap, tillade han bittert.

Det låg sorg i hans röst och det undgick inte Karin. Han tog sin tidning och satte sig tillrätta bakom den, liksom för att visa henne att han för sin del ansåg samtalet avslutat. Att han höll tidningen upp och ned märkte han inte. Men Karin såg det och undrade, om han ändå inte var en smula sorgsen över skilsmässan. Sorgsen liksom hon själv. Vore han det skulle det ännu finnas möjlighet till försoning. Då behövdes det inte mer än att hon sade ett enda litet vänligt ord och allt skulle bli bra igen. Och hon undrade så smått, om inte hans avmätta och kyliga hållning endast var en mask, som dolde något varmt och innerligt. Och han — inte kunde han veta att hon grät invärtes.

Den tryckande tystnaden avbröts av ett skärande skrik från lägenheten intill. Båda lyssnade med förskräckta ansikten och återhållen andan.

— Hörde du? Någon skrek, sade Valter.

— Jag såg att barnmorskan kom i dag . . .

— Jaså.

Valter satt tyst och funderade en stund, lade ned tidningen och sade:

— Gick inte firman omkull, där han hade sin anställning.

— Jo, han har länge gått utan anställning.

— Hur ska det gå . . . ett barn och inga inkomster.

— Fattigvården lär väl få träda emellan, sade Karin.

Det hade med ens blivit tyst i lägenheten intill, en hemsk tystnad, tyckte Karin och Valter, som sutto med öronen på helspänn. Så med ens hördes en hjärtskärande gråt. En mans gråt. De sågo bestörta på varandra. Karins ögon fylldes med tårar.

— Vad har hänt, tror du, Karin? Männe hon dog?

— Jag känner det på mig . . . Åh, så förfärligt.

— Du och jag, Karin, har aldrig träffats av någon sorg. Och vi har aldrig lidit nöd. Vi har alltid haft det bra.

— Kanske för bra . . .

— För bra . . . Kanske det. Där ligger kanske felet. Vi har haft det för bra, du och jag. Jag undrar om inte litet sorger och bekymmer skulle fört oss tillsammans. Eller hur, du Karin.

Hon svarade inte i rädsla att brista i gråt, men hon satt och tänkte på alla deras strider om små obetydliga ting, hur de överbjudit varandra i att säga nedrigheter. Och så var det oviljan till försoning, den falska stoltheten som hindrat dem att ta första steget. Och skulle hon vara riktigt sanningsenlig, så måste hon erkänna att hon varit den oförsonligaste av dem. Många gånger skulle hon kunnat räckt handen till sänja, om hon inte varit så stolt. Åh, tänkte hon, denna falska, dumdryga stolthet!

En god stund hade gått då det ringde på dörren. Karin gick och öppnade. I förstugan stod barnmorskan med ett litet kvidande bylte på armen.

— Kan ni ta hand om det här lilla knytet någon dag till dess jag hunnit ordna med ett hem åt det. I kväll är det försent, och jag måste bort på ett annat ställe. Det är en liten gosse.

— Det kan vi nog, svarade Karin och gav Valter en frågande blick.

— Man är väl människa, svarade han.

Karin tog emot barnet och barnmorskan gick. Och så voro de ensamma med det lilla byltet. De kände både en hemlig glädje över att på detta sätt kunna tala med varandra om något. Barnet tog hela deras uppmärksamhet i anspråk och förde dem tillsammans. De glömde allt ont som varit och bara sutto och sågo på barnet, som nyss blivit utan mor.

Det blev sent innan de gingo till sängs den kvällen. Båda kände sig tacksamma över att de denna gång gått till ro utan att vara osams.

— God natt och sov gott, Valter, sade Karin.

— God natt och sov gott du också, svarade han.

Det var länge sedan de sagt god natt till varandra. Åtminstone var det ett år sedan sist. Karins röst hade varit litet kärv, men det visste Valter, att när hon sade något vänligt med kärv stämma, då var hon mjuk och rar inombords. Kanske kunde allt bli gott igen, tänkte han.

På morgonen innan Valter gick till sitt arbete, sade han och gav henne samtidigt en frågande blick:

— Jaa, i dag kan du väl inte komma ifrån för den lilles skull.

— Hur så . . . ?

— Vi skulle ju gå till prästen, sade han litet generat.

— Det får vi skjuta upp så länge . . . så länge barnet är kvar hos oss, svarade hon och undvek att möta hans blick.

Och dagarna gingo. De talade inte om skilsmässan. Barnet blev hindret. Och de grälade inte längre. Det var som hade de först nu lärt känna varandra och upptäckt sidor som de aldrig anat. Och de skiljdes aldrig åt, ty barnet stannade och blev det ständiga hindret.

VILDMARKENS DON JUAN

Alla ha vi läst om tjädertupparnas spel och kärleksstrider — men få ha förunnats att bevittna dem.

Jonas på Berget var känd för att vara en hejare, när det gällde att gå på tjäder. Han hade visst lärt sig konsten av fadern, som i sin tur hade fått färdigheten som ett slags premie av skogsrädet. Så berättades i varje fall i bygden. Jonas hade haft nytta av sin "gåva". Som far till nära nog ett dussin ungar visste han vad matbekymmer ville säga. Särskilt skriande brukade nöden vara i mars och i april. När mörten och strömmingen tog slut, var det sannerligen inte lätt att finna något att tysta magens krav med.

Men som sagt — Jonas hade gåvan att kunna gå på tjäder, och nog hade han gjort sig nytta av färdigheten. Nu var han emellertid gammal och satt ensam i sin lilla stuga i backslutningen. Barnen var utflugna och hustrun var stilla avsmnad, så nu hade han bara sin ensamma kropp att sköta om. Den gamla "stiftantändaren" hängde på sin spik och kom inte till användning andra gånger än då hankatterna skulle skrämmas bort.

Jag fick reda på gubbens färdigheter att gå på tjäder och beslöt mig för att locka den gamle med på ännu ett sådant äventyr. Men detta var svårt. Den gamle hade tänkt ta färdigheten med sig i graven. Med diverse pock och gåvor lyckades jag dock få min vilja fram. Jonas skulle följa med.

Vid ett-tiden följande natt stod jag vid gubbens stugknut och väntade. Den gamle kom snart, utrustad i nysmorda stövlar och kavaj. I handen hade han en stadig enpåk.

Natten var ljuvlig. Det låg dock en tät dimma över nejden. Stjärnorna blinkade matta på himlen, men i öster syntes en svag ljusning. Det var så stilla och fridfullt. Endast ett dovt mullrande från det avlägsna havet hördes.

Jonas satte genast i väg efter den smala stig, som ledde ut i skogen bakom hans stuga. Gamlingen var lätt på foten som en hjort, och jag hade svårt att hinna med. Nog märktes det att han var tränad skogsvandrare. Det var ganska skumt inne bland träden, men Jonas hade gått här i hela sitt liv och var bergsäker på vägen. Det ljusnade snart mellan stammarna, och en skogstjärns vatten blänkte fram. Gubben stannade vid kanten och frågade:

— Kan du hoppa?

Naturligtvis kunde jag det. Det hade väl varit skam annars.

— Men si till så du int hoppa på sidan om tuvorna, för de ä djupt utav bara katten.

Jonas tog sats och hoppade. Det skvätte i tuvan, som han landade på. Men han hoppade rätt. Sämre gick det för mig. Jag råkade slinta med ena foten och skulle säkert ha hamnat i vattnet, om inte gubben huggit tag i mig.

— Hö, hö, nu frälste jag dej all!

Vid kärrets andra sida började Jonas gå försiktigt. Han talade inte mera, och han tog stegen långsamt och försiktigt. Jag följde hans exempel så gott jag kunde, fast nog var det svårt att "hålla

Tjädertupp i speltagen.

käft". Det var så mycket jag skulle velat fråga om. Snart glesnade skogen. Vi trampade fram på mjuka mattor av ljung. Här och där sköt berggrunden upp i dagen. En och annan tall hade skaffat sig rotfäste i skrevorna.

Jonas stannade och lyssnade. Gud vet om han inte vädrade också. Han satte huvudet på sned och satte handen bakom örat.

Tyst... var det inte ljudet av vingslag som hördes. Jo visst. Ett stycke längre bort knakade det i en kvist. Och nu, nu hördes första tonen från vildmarkens primo amoroso. Han föreföll att vara öövad. Jag tittade på Jonas. Han tecknade något och började steg för steg smyga mot den plats, varifrån ljudet hördes. Här gällde det att vara försiktig. Den gamle verkade smidig som ett rödskinn, där han smög mellan buskarna. Bakom en tät enbuske stannade han. Nu måste vi ge akt på spelets olika faser och rätta vår framryckning därefter. Tuppen frambringade ett väsende läte, liknande det som uppstår, då man vässar en kniv. Gubben stod på spänn, ynglingen likaså. Nu slog tuppen klicken. Jonas satte i väg till nästa skydd, en stor sten, och jag följde med. Det här var sannerligen spännande. Tuppen hade ännu inte märkt oss och fortsatte sin serenad, som blev eldigare allt eftersom trubaduren eggade upp sina känslor. Ännu kunde vi inte se honom. Några risiga granar skymde utsikten.

Tjäderhönan hade tydligen inte kommit ännu. Spelmannen tog sig en paus ibland liksom han ville lyssna efter vingslagen

av den sköna. Under dessa uppehåll stod vi stilla och vågade knappt andas en gång. Aldrig förr har jag känt mig stå så nära naturens själ som nu.

Äntligen fick vi syn på tuppen. Det var tydligen en gammal friare, ty fjäderdräkten verkade en smula rufsig. Men han hade kanske varit i strid med någon annan kavaljer. Ty sådan är kärleken.

Ett mörkt föremål kom susande i luften. Det var säkert hönan som kom farande. Hon slog emellertid ner i ljungen och blev osynlig. Tuppen hade emellertid märkt den ankommande och började kråma sig på sin gren. Rätt som det var hoppade han ner från trädet och började springa i vida cirklar omkring den tillbedda. Det hela hade kanske utvecklats till en kärleks-scen, om inte blixten slagit ner i Edens lund i form av en annan tjädertupp som kom farande och med ett brak landade i moraset. Han hamnade mitt framför den andre, bredde ut vingarna och gick till attack. Det blev en batalj! De stora fåglarna rök ihop så att fjädrarna yrde. Hönan drog sig tillbaka; hon ville tydligen på avstånd bevittna den bittra kampen.

Vi följde striden om den sköna med stort intresse. Ingen av kämparna sparade sig. De uppvisade en avsevärd repertoar av finter och knep. Ibland såg det ut som om den ene av dem fått nog. Han borrade ner huvudet i ljungen och höll sig stilla ett tag, men plötsligt fick han nytt liv och for upp som en besatt.

Efter ytterligare en stund visade emellertid en av tupparna allvarliga tecken på trötthet. Han undvek att parera den andres attacker och struntade själv i att anfälla. Plötsligt gjorde han ett hopp åt sidan och löpte in i en riskase.

I samma ögonblick lämnade hönan sitt gömställe och sprang segraren till mötes. Hon skrockade inställsamt, flaxade med vingarna och sprang bort över myren. Tuppen följde efter.

Vi kröp fram från vårt gömställe. Det var skönt att få sträcka på sig ett tag. Värmorgonen hade kommit i all sin härlighet. Solen kastade silverband mellan träden. Det glänste som av pärlor i gräset. I markerna runt om tjoade orrarna och spelade småfåglarna vårens alla härliga visor.

Aron H—g.

— ★ —

Champinjonen . . . (Forts. fr. sid. 16.)

Så va vi till sist *skogschampinjonen* eller *blodchampinjonen* — egentligen två skilda arter, i det att bara den ena "blöder" vid brytning. Hatten är brun och fjällig, skivorna först röda, sedan bruna. Växer om höstarna i skogsbryn under granar, oftast gruppvis eller i ringar. Denna art är ej så värdefull som de övriga champinjonerna men emellertid lika bra — om ej bättre — än många s. k. "tre-stjärns-svampar".

Till skillnad från andra svampar — undantagandes dock de typiska vårsvamparna — uppträder champinjonerna redan i maj och man kan under milda höstar hitta dem ända in i december. Bästa tiden är dock i slutet av augusti och i september. De växa på alla platser, i skogens djup och på stadens gator. Jag har funnit exemplar i vedkällare, i gräset på vägkanterna bara en halvmeter från den intensiva lastbilstrafiken och i stenfoten till gamla ladugårdar. Champinjonen växer mitt i Stockholm och i den vildaste obygd. Den har påträffats i sanden på Östermalms läroverks skolgård och i gräset utanför Norra Latin. Den märkligaste växtplats jag funnit var dock i taket till en källare, där den trängt sig fram mellan tegelstenarna.

Blom-Erik (Forts. fr. sid. 18.)

melse av att blommorna ropade med höga röster. Men det var liksom inte några vänliga tillrop. Det var nästan som skrämmande nödrop . . .

Kerstin blev mer och mer förskrämd. Hon vågade sig knappast fram, men ändå måste hon. Och så stapplade hon vidare, rädd och vacklande.

Men ingen Blom-Erik syntes till.

Kerstin kom in bland blommorna. Så vackert det var! Sådana dalier hade hon då aldrig sett! Så'na krassar, så'na ringblommor! De slingrade sig över staketet, ända in på grinden. Det nästan skrämde henne. Det var en blomsterdjungel, där växtlivet kändes starkare och mäktigare än människolivet . . . Det var som levande varelser, som ville klänga sig fast vid henne och dra omkull henne. Det var första gången Kerstin såg denna trädgård på nära håll. Och nu förstod hon något, eller åtminstone anade något, av Blom-Eriks liv, av vad Blom-Erik gjort här på jorden.

Kerstin sträckte ut handen för att bryta sig en blomma, men hon kunde inte. Det var något, som höll hennes hand. Hon fick plötsligt en förnimmelse av att något hade skett inne i denna blomsterdjungel.

När hon befann sig mitt inne i de blommande, överväldigande snåren, såg hon det.

Där låg Blom-Erik på marken. Tunn, liten och utsugen. Han var död.

*

Hon ville hem, hem så fort som möjligt. Men hon tänkte på att hon måste varsko grannarna. Hon ropade, och det dröjde inte länge förrän de närmaste av grannarna började strömma till. Och nu hade de tillfälle att titta in i stugan, att se hur Blom-Erik haft det därinne.

Kerstin ryggade nästan tillbaka, när hon såg all denna ordning. På bordet stod ännu matresterna kvar efter saltströmmingsmålet, en tallrik med stelnat flott och en tömd kaffekopp. Gardinerna hängde trasiga för fönstren — det hade man inte kunnat se utifrån för alla pelargonierna. Och klockan visade tio minuter i fem — det hade den väl visat i alla år, den hade bara ett lod. Men mitt i all smutsen, bredvid den obäddade fällbänken, stod en sprucken tillbringare på en stol, och i den satt en avbruten ringblomma.

— Det är väl den enda blomman han har brutit i sitt liv, sade en granngumma.

— Det är nog stormen, som har knäckt den, inte Blom-Erik, svarade Kerstin. Han har nog tagit upp den från marken . . .

*

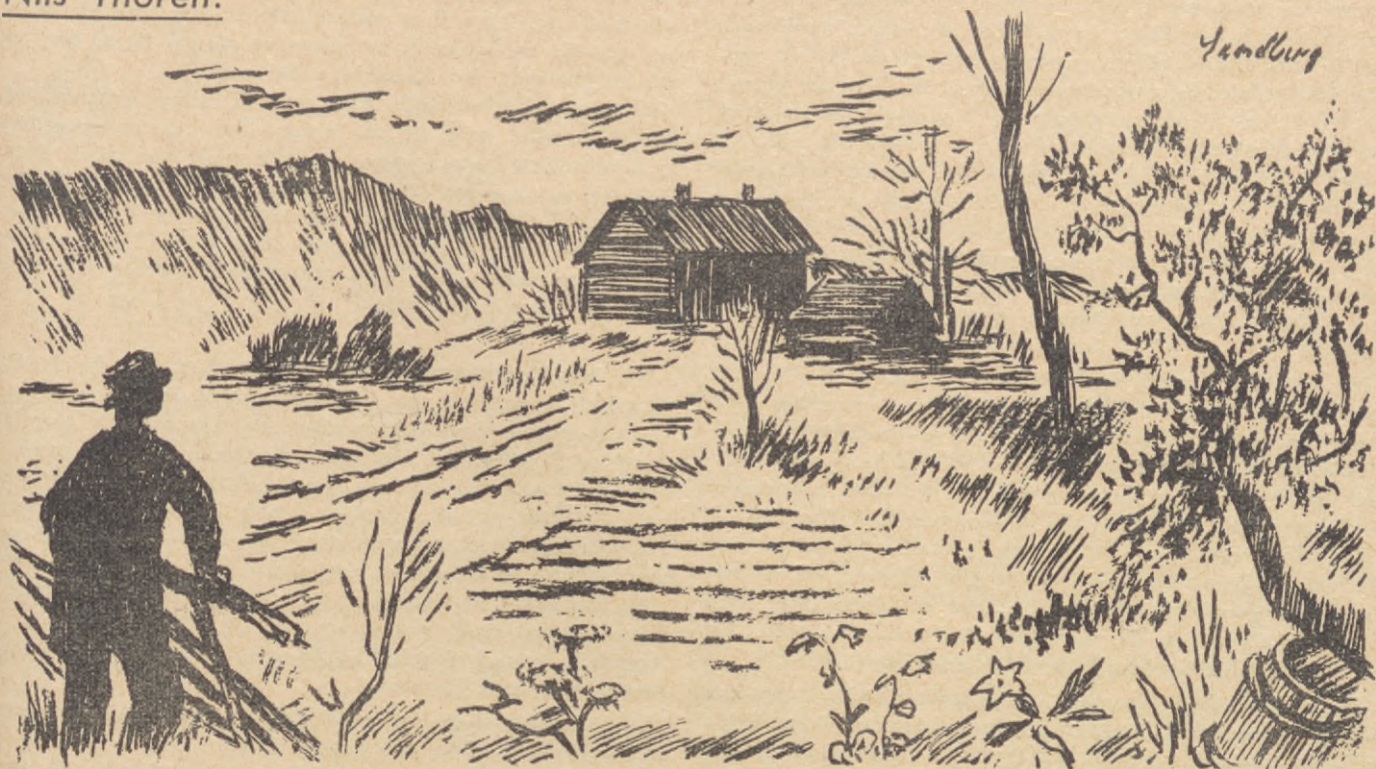
I yttersta hörnet av kyrkogården under en gammal tårpil fick Blom-Erik vila, på fattigsidan. Man såg knappast hans grav, den låg ju så i utkanten. Och just i det hörnet kastade dödgrävaren alla torra kransar och blomsterbuketter. Det var ju aldrig färska. Men ibland fröade en krans av sig, och det spirade upp en liten blomma, som hade lyckats få fast mark och trängde undan de torra, vissna bladen och blommade friskare och vackrare än någon på de andra gravarna.

Han var aldrig utan blommor, Blom-Erik.

Champinjonerna ha anor ända från de gamla romarna, som förstodo att uppskatta och värdera dem och det är måhända icke otänkbart, att det fanns champinjonodlingar för Lucullus räkning i Roms gamla fuktiga katakomber.

Erik Lindblom.

Nils Thorén:

Vad gagnar det en människa...?

Kurt Berger gick fram och tillbaka i sitt eleganta kontorsrum med ett tankfullt, nästan drömmande uttryck i sina ögon, vilket starkt kontrasterade mot hans skarpskurna, viljebetonade drag. Hade några av hans vänner, som voro vana att träffa honom i denna miljö, sett honom nu, skulle de knappast ha igenkännt den energiske och drivande affärsman de brukade identifiera med hans namn.

Men nu var han ensam, hans personal hade gått för dagen och han kunde i lugn och ro hänge sig åt de nya tankar som trängt sig på honom. Eftermiddagssolen sände en sned ljustrimma över det stora skrivbordet, där en urklippt annons från en landsortstidning låg överst bland brev och affärshandlingar. Den påminde om ett bortglömt minne, som plötsligt flutit upp på nuets glidande ström.

Och denna annons representerade verkligen ett minne, ja, en hel värld av minnen! De få rader som den innehöll hade väckt till liv i hans medvetande en lång rad av lyckliga barn-domssomrar i ett avlägset förflutet. Av en ren slump hade tidningen hamnat på skrivbordet — en av hans resande hade glömt den där — och när han förstrött hade bläddrat i den hade hans blickar fångats av ett välkänt namn. Det var namnet på den gård som för honom, stadspojken, blivit liktydig med ett andra barndomshem, mer verklighetsfyllt och upplevt i känslan än de mörka hyresvåningarnas temporära vistelseorter.

Och med namnet där i tryck inför hans ögon var det som om en dörr ljudlöst hade öppnats mot ett rum, som länge varit tillstängt — ett rum i silande solljus genom vita spetsgardiner

och med en kvarglömd doft av lavendel kring kära, välkända ting.

När sekreteraren för en stund sedan kommit in på hans ringning hade han förväntat henne med att säga:

— Ja, fröken Lund, det var inget mer för dagen, så ni kan gå ni om ni vill. Jag reser bort på några dagar och meddelar mig pr telefon under tiden.

Hon hade arbetat strängt de sista veckorna, och glädjen över den oväntade nyheten lyste upp hennes trötta drag när hon gick mot dörren.

Då han meddelat sekreteraren sitt beslut, blev han nästan överraskad själv över sin plötsliga impuls. Men han visste också att ett impulsivt beslut när det gällde affärer många gånger lämnat ett lika värdefullt resultat som en noga genomtänkt plan.

Men nu gällde hans impuls ingen vanlig affär utan något mycket viktigare, det kände han. Det gällde att återfinna något väsentligt inom honom själv, som han upptäckte gått förlorat. Och med förvåning märkte han hur den affärernas allt uppslukande värld han levat i de sista åren, medan han grundlagt sin ekonomiska karriär och stadfäst sin position som framgångsrik affärsman, hur denna hänsynslösa, hetsade värld nu långsamt vek tillbaka, liksom en dimbank böljar undan för ett vindkast. Det kändes samtidigt som om ett järngrepp hade lossnat kring hans hjärta och nerver och tillbakaträngda tankar och känslor vaknat upp ur en långvarig domning.

— En bagatell, en annons i en tidning, som av en slump kommit i min hand, tänkte han, har den redan kunnat åstad-

komma en rubbning i min tillvaros välberäknade kalkyler? Nej, det här är egentligen för underligt. Är det en annalkande senilitet som lömskt börjar smyga sig fram i form av ett uppblött känslotänkande, undrade han vidare. Behöver jag bringas ur jämvikten, därför att gården där jag bott om somrarna som pojke utbjudes till salu på grund av ägarens dödsfall?

Han tände en cigarrett och satte sig i fåtöljen mitt emot skrivbordet. Det kändes som om han kommit på besök hos sig själv, och han fick plötsligt en obetvinglig lust att närmare konfronteras med mannen, som brukade sitta i skrivbordsstolen mitt emot, och som med kall överlägsenhet brukade leda affärskonferenserna i detta rum till det resultat han önskade.

Han såg en korrekt medelålders man med väl bibehållet yttre, bestämd och målmedveten i sitt sätt och en skarp blick i de grå ögonen, som voro vana att genomskåda yta och förställning och ställa saker på deras rätta plats. Ja, den mannen kände han, men hur såg nu privatmannen, människan ut bakom denna välkända bild av direktör Kurt Berger?

Hade han egentligen haft någon "privat" existens på den tid han kunde minnas? Han var ju gift och hade ett vackert hem, men det föreföll honom nu, som om detta mest hade existerat endast som en nödvändig kuliss till den scen, där han agerade i affärernas bländande rampljus.

Ja, i början hade det varit annorlunda förstås, innan han blev sin egen, och då hustrun och han bodde kvar i det första enkla hemmet. Han mindes det förtroliga kamratskap som då rått emellan dem och hennes hängivna tro på hans förmåga att realisera de äregiriga planer han anförtrodde henne. Men, tänkte han, nästan bittert — han hade visst redan då levt så upptagen i en teoretisk värld av siffror och kalkyler, att han först nu kunde värdesätta det mått av lycka och tillfredsställelse som äktenskapet hade skänkt honom de första åren.

Men det var längesen... Nu hade han en representativ fru som fungerade som en perfekt värdinna vid en nödvändiga middagarna, syntes vid hans sida vid premiärer och andra publika tillfällen — det var allt. Det inre bandet, som knutit dem samman den första tiden var för länge sedan brutet. Han kunde inte ens säga, när det hade skett. Det hade väl gått så småningom, medan affärerna och den nödvändiga umgängeskretsen växte och tiden blev allt knappare för lugna hemkvällar med intima samtal och förtroenden. Inga barn kom dem att återförenas i ett gemensamt intresse, men de fortsatte att glida som på två parallella spår genom livet.

Han började åter sin vandring fram och tillbaka över golvet, där den mjuka mattan förtog varje ljud av hans steg. Men detta, som annars skänkte en behaglig känsla av lugn och komfort, gjorde honom nu endast irriterad. Han fick en spöklik förnimmelse av att inte finnas till, att bara vara en skugga som vandrade av och an i detta rum, vars hela uppgift och ändamål tycktes honom förvandlat till ett blodlöst skuggspel utanför det bortglömda livets realitet.

Pojkårens somrar på den gamla gården — vad de hade varit fyllda av liv, fantasi och upptäckarglädje! Då hade ännu inte den snöda nyttan och beräkningen grumlat de klara livskällornas friska flöde. För ett ögonblick kände han det, som om tidens ström vänt i sitt lopp och fört honom tillbaka till barriga stigar och grönskande vretar med gråa mossiga lador, och doften av gräs, smultron, pors och havstång steg upp inom honom som en het berusande brygd...

Han kände det nästan som början på ett äventyr, när han ringde och tog reda på tågförbindelserna. Han kunde hinna ett tåg som gick om en timme, ty redan i dag måste han

resa! En obetvinglig längtan hade gripit honom att gå genom samma hagar, kliva över samma stättor som förr på vägen dit och vid en krökning av stigen se gården ligga, där, vit och rofylld med den blånande viken nedanför.

Han hade konfronterats med sig själv denna eftermiddag, och detta möte hade skrämt honom, som om en spegelbild av hans ansikte hade uppvisat en livlös mask med blinda ögon. Det var någon annan han ville möta där inne hos sig själv! Det var det förlorade anletet han måste återfinna för att inte livet skulle fortsätta att te sig, som det nu föreföll honom, som en död mekanism, sig själv meningslöst upprepande under ytans bestickande gyckelspel.

— — —

När han lämnat tåget vid den lilla stationen och funnit den slingrande skogsstigen som ledde till gården, bemäktigades han av en känsla av lugn och trygghet. Det var som om osynliga rotträdar växt fram ur hans inre och smugit sig ner i marken där han gick fram. Och när skogen slutade och gården med sina betesmarker och åkerfält bredde ut sig framför hans blickar i den blå sensommarskymningen, kände han sig som om han varit ute på en mycket lång resa och till sist kommit hem.

Det var nästan som om till och med den flyende tiden stannat i denna undagömda vrå en sommar för längesen, för att de levande minnenas mångfald skulle möta honom i tingens oberördhet vid hans återkomst.

Han stannade några dagar och fick bo i sitt gamla rum, som en trotjänarinna från den svunna tiden ställde i ordning åt honom. Det var med rörelse hon i den gästande främlingen igenkände den lille pojken från förr, och han fann sig inte alls ovilligt i att hon pysslade med honom nästan lika moderligt som på den tiden. För henne var han fortfarande pojken, som bara blivit litet större. Den framgångsrike affärsmannen existerade inte för henne, och det var han bara tacksam för i sin nuvarande sinnesstämning.

När han på dagarna strövade omkring ensam med sina tankar och minnen, kunde han känna det precis som om det ena hårda skalet efter det andra lossnat inom honom, och ett instängt, förkvävt liv började sända ut nya rötter mot fördolda källsprång. Han begynte förstå den enkla sanningen, att ingen människa kan leva ett verkligt liv utan starka rötter i sitt inre, som sträcker sig ner i en levande känslas luckrade jordmån. Känslan att leva, icke för sig själv utan i en djup samhörighet med människornas och naturens liv — det var den som vidgade jag-gränsen och tände doften av sällsamma blommor i de ökenländer, där egoismen härskat.

När han reste därifrån var den gamla gården hans egendom. Den hade hjälpt honom till en ny utsikt över livet och gömde så mycket av honom själv, att det tycktes som en självklar sak, att den nu skulle bli en stadigvarande tillflyktsort, när jäktet och affärerna på nytt kunde fresta honom att glömma vad han i sista stunden återfunnit — det levande mänskliga anletet i hans inre.

Han reste direkt till badorten, där hans fru som vanligt vistades under somrarna, och som han utan någon särskild entusiasm brukade besöka ett par gånger under säsongen, när affärerna tillät det.

— Jaså, du kommer och överraskar, sade hon, när han hälsat på henne. Men vad har egentligen inträffat? Du ser yngre och gladare ut...

— Trivs du här? frågade han bara.

— Trivs? sade hon, varför frågar du det? Dagarna går ju som de brukar här. Men, sanningen att säga är det ganska trist just nu.

från FÖRBUNDSARBETET

LIVLIG STUDIEVERKSAMHET I MEDELPAD

Medelpads Lungsjukas Konvalescentförening höll i slutet av mars årsmöte i föreningslokalen i Sundsvall. Styrelse- och revisionsberättelser godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Räkenskaperna ha balanserat på en summa av 15,629:45 kronor och behållningen uppgick till kr. 616:05. Av verksamhetsberättelsen framgick att föreningen bedrivit en omfattande studieverksamhet med kurser i maskinskrivning, svenska, bokföring och socialvård. Dessutom ha en del diskussionsmöten anordnats, alltid under synnerligen livlig avslutning.

Till styrelse för kommande verksamhetsår valdes: Fr. Ångman, ordf., Sixten Lindeskär, sekr. samt Gustaf Malmquist, E. Lövgren, Edvin Gustafsson, G. Fernström och E. Asklov. Revisorer blevo: Carl Jönsson och Ivar Häggkvist. Till föreningens representant vid förbundsmötet utsågs Fr. Ångman.

Årsmötet beslutade godkänna ett av styrelsen framlagt förslag om en del stadgeändringar. Vidare fastställdes mötestider och sätt för kallelser samt bestämdes arvoden för styrelse och revisorer.

Efter förhandlingarna bjöds underhållning med sång och musik av föreningens ungdomar. Allt mycket bra.

300 MEDLEMMAR I JÄMTLANDSFÖRENINGEN

I KFUM:s lokal i Östersund höll Jämtlands läns konvalescentförening söndagen den 17 mars sitt andra årsmöte med livlig avslutning av medlemmar. Sedan styrelse- och revisionsberättelser behandlats och styrelsen beviljats ansvarsfrihet valdes ny styrelse, som fick följande sammansättning: B. E. Normann, ordf., Reidar Wågland, sekr., G. Lögdberg, kassör samt Ture Dyrvold och Karl Erik Westlinder. Revisorer blevo N. Hedber-

— Då har du ingenting emot att resa härifrån kanske, sade han.

Och medan solen sjönk i havet och kvällsdyningen brusade på avstånd, berättade han vad som hänt honom, om den obetydliga annonsen som kommit i hans väg och lett honom på glömda minnens vägar till den förändrade synen på sig själv och deras gemensamma liv.

När han slutat tog hon hans hand och log emot honom, som hon inte hade gjort sedan deras första lyckliga tid.

— Tack, käraste, för att du har kommit tillbaka till dig själv och mig igen, sade hon stilla. Om du bara visste vad jag har väntat på dig under dessa ensamma år. Men nu reser vi till din kära gård — tillsammans...

ger och Lennart Staverfelt. Till ombud vid riksförbundsmötet utsågs B. E. Normann.

Av verksamhetsberättelsen framgick att föreningen i en del fall kunnat ordna med omskolning åt konvalescenter och även med bidrag för startandet av egen rörelse. I samarbete med ABF har studiekurser i svenska, engelska, kommunalkunskap, matematik och musik ordnats vid Solliden och till vilka kurser bidrag från både ABF och förbundet erhållits.

Efter förhandlingarna höll assistent Nordin vid Länsarbetsnämnden ett uppskattat föredrag om arbetsmöjligheterna för de partiellt arbetslösa inom länet. Talaren framhöll att inom länet fanns i februari 163 beredskapsinvalida (de enda för vilka staten sörjer för omskolningen) och av dessa voro de flesta lungsjuka. 57 av dem ha kunnat återgå till sin förra verksamhet, 12 ha uttagits som lärlingar till olika yrken, 25 till omskolningskurser och 5 ha fått hjälp i annan form. Nu väntar man bara på möjligheter att kunna hjälpa även sådana invalida som icke ådragit sig sin sjukdom under militärtjänsten. De ha lika stort behov av det allmännas stöd för att åter komma in i produktionen.

ÅNGERMANLANDSFÖRENINGENS ÅRSMÖTE

har hållits i Elverkets hörsal i Härnösand. Av verksamhetsberättelsen framgick att föreningen under året blivit av med omkring 200 medlemmar, vilka i stället anslutit sig till tre nybildade föreningar, nämligen i Skellefteå, Sollefteå och Kramfors. Allt givetvis i bästa samförstånd med Ångermanlandsföreningen. Anslag till studier har erhållits från landstinget med 1 500 kronor, vilka fördelats mellan föreningarna. Julinsamlingen har centraliserats och gått i Centralföreningens regi, vilket som väntat under första året medfört någon minskning för föreningen, som dock uttalade sitt erkännande av centraliseringens nödvändighet och räknar med bättre resultat till kommande år.

Till styrelse för kommande verksamhetsår valdes: ordf. Yngve Mattsson, sekr. Carl Carlbohm, kassör Gustaf Hansson (efter Gerhard Andersson, vilken undanbett sig återval) samt Erik Norberg, Robert Eriksson, Gotthard Westin och Inez Strömquist (de två sistnämnda nyvalda). Till föreningens ombud vid förbundsmötet valdes Yngve Mattsson.

STOR MEDLEMSÖKNING I KOPPARBERGS LÄN.

De Lungsjukas Konvalescentförening i Kopparbergs län har hållit årsmöte på Grand Hotell i Falun.

Ur verksamhetsberättelsen kan följande anföras:

Medlemsantalet har under året ökat med 223 medlemmar och den totala medlemssiffran är nu uppe i 335.

Landstingsbidrag till verksamhetsomkostnader har erhållits med 2 500 kronor.

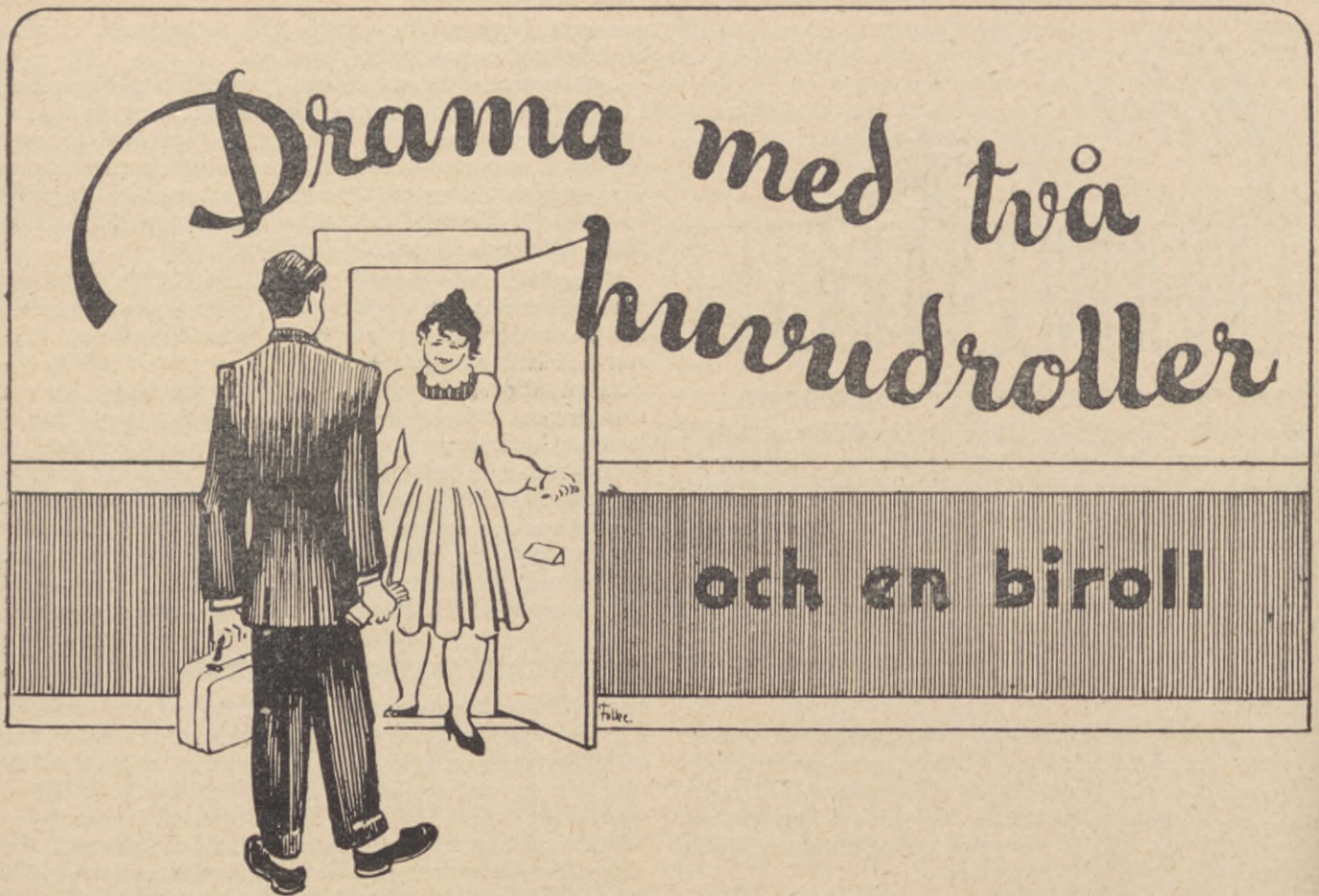
Inkomst- och utgiftsstaten löd på 3 187 kronor.

Studiebidrag har utdelats med ett sammanlagt belopp av 475 kronor.

En mycket lyckad socialvårdskonferens i Falun har anordnats.

Vid Riksförbundets instruktionskurs i socialvård vid Bommersvik deltog föreningen med två representanter.

Den avgående styrelsen beviljades full och tacksam

Samma förmiddag som änkefru Johansson annonserat om ett litet snyggt rum till uthyrning "för städad ungherre med fast anställning" ringde det på hennes dörr. Utanför stod en ung och påfallande elegant klädd herre med en liten kappsäck i handen.

— Det skulle vara ett rum här, sa han.

— Jaha, sa fru Johansson, varsågod och stig in.

Den unge mannen tittade sig omkring i fru Johanssons rum. Det var litet men mycket propert möblerat.

— Jaha, sa fru Johansson, det är ett mycket trivsamt rum. Den före har bott här i två år, men han måste flytta från stan... och det kostar 75 i månaden, det är det värt...

— Jag tar det, fru Johansson... mitt namn är Sellner...

— Tackar, herr Sellner, och hjärtligt välkommen... och herr Sellner har fast anställning?

— Jodå... jag är... är journalist... jag arbetar på eftermiddagar och kvällar och kommer hem så där vid 12-tiden varje natt.

— Ja se, det gör mej ingenting... jag bor i köket, men jag sover så tungt...

Fru Johansson fick sina 75 kronor och tog hand om herr Sellners kappsäck. Hon tyckte att bagaget var väl litet för en så elegant herre, så hon frågade försiktigt:

— Det kommer kanske någon koffert senare... det finns god plats i garderoben.

Herr Sellner låtsades som om han inte hört. Han sa i stället: — Jo, fru Johansson, jag har den lilla vanan att läsa högt, men det gör kanske ingenting... jag menar på förmiddagarna...

— Inte ett dugg, snälla herrn... här är nycklarna, vassego! Fru Johansson gick till sitt kök och hennes nye inneboende flyttade över innehållet i kappsäcken till en byrålåda. Det var några skjortor, några slipsar, några par strumpor och diverse toalettrejor.

*

Änkefru Johansson var mycket nöjd med sin hyresgäst. Han levde ett regelbundet liv. Han gick vid 12-tiden på dagen, kom hem vid 4-tiden, gick igen vid 7-tiden och kom hem mellan 11 och 12 på kvällen. Han gick tyst och hade aldrig sällskap med sig hem. Det enda konstiga med honom var det där läsandet på förmiddagarna. Fru Johansson satt i köket

ansvarsfrihet och årets nettobehållning överfördes i ny räkning.

Till ordförande för kommande verksamhetsåret valdes Karl Pettersson, Borlänge. Övriga styrelseledamöter blevo: Ingegärd Öberg, Falun, Alva Lindén, Linghed, Knut B. Gren, Falun, Artur Eklund, Falun, Emanuel Kull, Falun och Gunnar Isaksson, Falun.

Revisorer blevo Britta Björkman och Gunnar Lundstedt, Falun.

På styrelsens förslag beviljade årsmötet ekonomiskt stöd för tillsättandet av en ombudsman inom Uppsala, Västmanlands, Gävleborgs och Kopparbergs län.

Efter mötesförhandlingarna följde ett animerat samkväm.

och hörde hur han gick omkring i rummet och läste högt med en egendomlig tydlig betoning på varje ord. Hon kunde aldrig få något sammanhang i vad han läste. Det föreföll som om han hoppade fram och tillbaka i boken och upprepade vissa partier flera gånger. Någon bok såg hon förresten aldrig till i hans rum. Nå, det brydde hon sig inte om. Det enda som oroade henne var att kofferten aldrig kom. När tre dagar gått, gjorde hon en försiktig antydning om den saknade kofferten. Den unge mannen verkade nervös, när han förklarade:

— En god vän till mig som har bil skall komma med den när han får tid. Det är ingen brådska. Det är mest vinterkläder och böcker...

Fru Johansson lät ämnet falla.

*

En eftermiddag hade fru Johansson dörren mellan köket och tamburen öppen. Herr Sellner kom hem — men i sällskap hade han en ung, mycket vacker och mycket elegant dam. Fru Johansson stängde diskret sin dörr. Det angick inte... när det var mitt på dagen. Efter en stund hörde hon lågmält samtal från rummet. Besegrad av sin kvinnliga nyfikenhet lade hon örat till väggen, men kunde ingenting urskilja av vad som sades. Dock tyckte hon sig märka en snyftning då och då från damen.

Efter en timmes tid gick de båda ut igen. Fru Johansson gick in i rummet. På golvet låg en liten vit näsduk, som hon tog upp. Den var alldeles våt. Jaha, den unga damen hade gråtit mycket. Varför...

*

Två dagar därefter, när herr Sellner bott där en vecka, fann fru Johansson en skriven lapp på bordet i rummet. Där stod:

Bästa fru Johansson! Tack för den här tiden! Ni var inte hemma i går kväll, när jag måste resa hux flux. Ni kan hyra ut rummet igen omedelbart, ty jag kommer inte tillbaka.

Sellner.

Fru Johansson tog det lugnt. Hon hade ingenting förlorat — tvärtom. Hon satte genast in ny annons, och fick en ny hyresgäst. Men ibland satt hon i sitt kök och funderade hur det var fatt med den unge trevlige herr Sellner. Varför hade hans koffert aldrig kommit? Och varför hade den unga damen gråtit?

*

Ungefär en vecka därefter satt fru Johansson och läste en veckotidning. Så småningom kom hon fram till en liten avdelning med lite småskvaller om "känt folk", mest skådespelare. Och där läste hon bl. a.:

Det har på senaste tid viskats om att det kommit en fjurra på tråden mellan ett visst nygift populärt skådespelarpar i huvudstaden. Det påstås att den manliga parten t. o. m. flyttat hemifrån en veckas tid och bosatt sig på annat ställe i stan. Vi kunna meddela de oroliga beundrarna att i så fall har det lilla dramat fått ett lyckligt slut. Det populära herrskapet är återförenat och allt är åter gott och väl i den lilla moderna lyan på Gärdet.

Fru Johansson är inte tillräckligt informerad i huvudstadens teatervärld för att kunna identifiera huvudpersonerna i "det lilla dramat". Men hon har en bestämd känsla av att hon spelat en roll i detsamma — fast bara en obetydlig biroll!

Bes.

Byarnas vår

*Det spelar så grant
kring de vårljusa byarna
och bäckarna sorlar
och trastarna slår.
Och lätta som flickor
i dansen går skyarna,
ja, lätta som flickor
en spelande vår.*

★

*Du lyste som sol
kring de blåsiga backarna,
du lekte som vind
över strängarna går.
Ack, vinden var kall
och grova var klackarna,
och månget kan hända
en spelande vår.*

★

*Dock, gömt är väl glömt,
både sorgen och rosorna,
och vintrar har mejat
vårt vitnade hår.
Men ingen var ung
som ej knarrat i hosorna
kring kärlekens kamrar
en spelande vår.*

Emil Hauptmann

De Lungsjukas Riksförbund

Kocksgatan 15, Stockholm.

Tel. växel: 41 39 99 och 44 40 40.

Ombudsman Frithiofs bost. tel. 51 26 95.

Red. Gillbergs bost. tel. 27 05 94.

Kassör Hillers bost. tel. 49 60 96.

Konvalescentföreningar

Anslutna till De Lungsjukas Riksförbund.

BLEKINGE LÄN: Konvalescentföreningen för TBC-lungsjuka i Blekinge Län, Box 95, Kralskrona. Ordf. Helge Svensson, Jämjöslätt. Korresp. Gösta Hansson, Ingenjörsgatan 17, Karlskrona.

BOLLNÄS: Västra Hälsinglands Konvalescentförening. Ordf. V. Brolin, sekr. Birg. Andersson, Fack 34 (för bägge) Bollnäs.

BORÅS: SÄLKO Södra Älvsborgs läns konvalescentförening, Postfack 216, Borås.

ESKILSTUNA: ELKÄ (Eskilstuna Lungkonvalescenter). Ordf. J. A. Åkerlund, Karlavägen 44, Eskilstuna. Tel. 348 36. Föreningens postgiro 28 49 47.

ESLÖV: Konvalescentföreningen för TBC-lungsjuka i Eslöv med omnejd, Box 107, Eslöv. Ordf. Thure Olsson, Eslöv.

FALUN: De Lungsjukas Konvalescentförening i Kopparbergs län, Box 21, Falun. Ordf. Karl Pettersson, Borlänge, sekr. Gunnar Isaksson, Falun.

GÄVLE: Gävle Konvalescentförening. Sekr. Alf Arusell, Brynäs. 35, Gävle.

GÖTEBORG: Göteborgs Lungsjukas Centralförening, adr. Hertzia (tel. 11 96 02). Exp.-tid: 10—13 och 15—17, lörd. 10—14.

HALLANDS LÄN: Hallands Lungsjukas Centralförening, ordf. och korresp. Åke Andersson, Postfack 12, Varberg. Tel. 1844. Kassör: Per Carlsson, Hemgårdsvägen 3, Halmstad. Postgiro 27 34 44. Sektioner: Södra Hallands sektion: Ordf. Per Carlsson, Hemgårdsvägen 3, Halmstad.

Mellersta Hallands sektion: Ordf. Holger Nord, Box 63, Falkenberg. Varberg m. omnejd: Ordf. John Höög, Fack 12, Varberg, postgiro 27 69 62. Norra Hallands Sektion: Ordf. Nils Kristensson, Kullavik.

HOFORS: Hofors Konvalescentförening. Ordf. Eric Berglöf, Box 800, Hofors I, sekr. Helge Sundström, Box 471, Hofors I.

HÄLSINGBORG: De Lungsjukas Konvalescentförening, Trädgårdsgat. 19, Hälsingborg.

HÄRNÖSAND: Ängermanlands Lungsjukas Konvalescentförening. Ordf. Yngve Mattsson, Skeppsbron 1, tel. 23 37, sekr. Carl Carlborn, Strömsborgsgat. 46, tel. 38 90.

HÖGANÄS: De Lungsjukas Konvalescentförening, Höganäs. Ordf. Nils Axén, Kullagatan 20, sekr. Robert Dahlström, Strandgatan 31 B, Höganäs.

JÖNKÖPINGS LÄN: Jönköpings läns lungsjukas Centralorganisation. Ordf. Gustav Larsson. Sekr. Hugo Staaf. Sektioner: Jönköping: Jönköpingsortens Konvalescentfören. för TBC-sjuka. Ordf. Hugo Staaf, Stadsgården 3. Kassör: Josef Svensson, Gröna gatan 22 B. Tel. 3766. Postgiro 27 78 70.

Värnamo: Värnamoortens Konvalescentförening för tbc-sjuka. Ordf.: Erik Carlsson, Box 58, Bor.

KALIX: Kalixbygdens Konvalescentfören. Ordf. Karl Jönsson, Box 289, Kalix.

KALMAR LÄN: Kalmar läns Centralorganisation. Ordf. och korr.: Carl Hellström, Ståthållareg. 13, Kalmar. Kassör: Ivar Axelsson, Sanatoriet, Mållilla Kyrkby.

Sektioner: Kalmar Konvalescentförening. Ordf. o. korr. Sigfrid Celander, Bondegat. 3, Kalmar. Tel. 2641.

Nybro: Nybro Konvalescentförening för lungsjuka. Ordf. och korresp. Arne Williamsson, Långgatan 13. Tel. 616, Nybro.

Västervik: Västerviks Konvalescentförening för tbc-sjuka. Ordf. och korresp. K. E. Palmgren, Hallströmogat. 70, Västervik. Tel. 15 51.

KARLSKOGA: Konvalescentföreningen för lungsjuka inom Karlskoga med omnejd. Ordf. Bertil Krona, Riksbyggen nr 2, Aggerud, Karlskoga.

KIRUNA: Kiruna Konvalescentförening. Ordf.: Slöjdlärare Alfred Lundström, Matobjärvigat. 18, Kiruna.

KRAMFORS: Kramfors Konvalescentförening (förening för lungsjuka i Kramfors med omnejd). Ordf. Olle Lindström, FRÄNÖ. Sekr. Gerhard Olsson, Box 40, ÖSTBYDAL.

KRISTIANSTADS LÄN: De Lungsjukas Förening i Kristianstads Län. Ordf. Martin Persson. Box 932, Hässleholm. Sekr. Elisab. Borg, Osby.

KRONOBERGS LÄN: Kronobergs läns Konvalescentförening. Ordf. Gustav Björkander, Sanatoriet, Lugnet, tel. Växjö 2188, sekr. Stig Karlsson, Möcklehult, Lenhovda. Postgiro 28 57 82.

LANDSKRONA: Understödsföreningen för lung-tbc-sjuka i Landskrona stad. Expedition Fiskaregränden 31. Postfack 113. Exp.-tid. månd. och torsd. 19—20.

LULEÅ: Luleå Konvalescentförening ("Konscento"). Ordf. Bertil Backman, Bergnäset, tel. 35 19. Korresp. Alvar Thurffjell, Tullgat. 27, Luleå.

LUND: Konvalescentföreningen för TBC-lungsjuka i Lunds stad. Ordf. Folke Thörnberg. Exp. L:a Fiskaregat. 4 (tel. 4990). Expeditionstid: 12—14.

LYCKSELE: Konvalescentföreningen Bången. Ordf. Arne Johansson, Vågele.

MALMBERGET: MalMBERGETS Konvalescentförening (Malkova). Ordf. Sixten Andersson, Österlånggatan 50.

MALMÖ: Understödsförening för Lung-tbc-sjuka i Malmö stad. Almbäcksgatan 2 B, Malmö.

MALMÖHUS LÄN: Malmöhus Läns Lungsjukas Centralorganisation, Kamrerat. 3, Malmö.

MEDELPAD: Medelpads Lungsjukas Konvalescentförening. Skolhusallén 23, Sundsvall. Ordf. Fredr. Ångman, sekr. Sixten Lindeskär. Exp. hålles öppen onsd. och lörd. 12—14. Tel. 569 15.

NORRBOTTENS LÄN: Norrbottens Lungsjukas Centralförening. Ordf. Widar Östling, Bergnäset, Luleå. Tel. 14 24.

NORRFJÄRDEN: Norrfjärdens Lungsjukas Förening. Ordf. Rudolf Persson, Sjulsmark, kassör Gustaf Ohman, Norrfjärdan.

NORRKÖPING: De Lungsjukas Förening och Understödsfond u. p. a. i Norrköping. Skolgatan 3. Tel. 230 19. Ordf. Harald Roos, sekr. Gunnar Malmqvist.

PITEÅ: De Lungsjukas Konvalescentförening. Ordf. och korresp. Gerhard Karlsson, Box 723, Piteå. Tel. 1730.

RÅNEÅ: Råneåbygdens Konvalescentförening. Ordf. och korresp. Josef Sjöberg, S:a Orrbyn, Niemisel. Tel. 13.

SANDVIKEN: Sandvikens Konvalescentfören. Ordf. Ivar Persson, Västabyg. 10, Sandviken.

SKARABORGS LÄN: Skaraborgs läns Konvalescentförening. Ordf. Lennart Åberg, Postfack 16, Skövde.

SKELLEFTEÅ: Norra Västerbottens Konvalescentförening. Ordf. Bertil Eriksson, Varvsgat. 5, Skellefteå.

STOCKHOLM: Föreningen för lungsjuka i Stockholm (FLIS). Bondegatan 58, Stockholm. Ordf. Hugo Karlquist, kassör Per Johansson. Expedition Bondegatan 58 hålles öppen vardagar 9—16, lördagar 9—13, torsdagar även 19—21. Tel. 40 65 71. Postgiro 15 99 30.

STOCKHOLMS LÄN: Stockholms Läns Lungsjukas Konvalescentförening. Postbox 42, Sundbyberg. Postgiro 28 89 42. Ordf. Adr. Carlsson, Barkarby.

Sektioner: Sundbyberg, Solna o. Spånga: Lenn. Malmqvist, Järvagatan 17, Hagalund.

Sigtunaorten o. Knivsta: Rickard Pettersson, Löfstaholm, Knivsta. Huddinge: Hedley Norell, Snäckväg. 8, Stuvsta. Tel. 57 18 59.

Södertälje: Hilbert Svensson, Dalgatan 21 A.

SÖDERHAMN: Söderhamns Konvalescentförening. Ordf. Karl Berglund, Åsbäcksgatan 12, Söderhamn.

UMEÅ: Konvalescentföreningen Lövsta, Umeå. Ordf. Harald Holm, Box 1836, Holmsund.

UPSALA LÄN: Upsala läns konvalescentförening. Ordf. Sven Lindberg, Svarthamn 27, Skutskär. Tel. Harnäs 165. Kassör Frkn Ulla Karlsson, Skolgatan 63 B, Upsala. Tel. 341 07.

Sektioner: Skutskär m. o.: Ordf. Svea Lindberg, Skutskär; Tierp m. o.: Ordf. Petrus Eriksson, Box 201, Tierp, tel. 137;

Söderfors m. o.: Ordf. Folke Axelsson, Östermalm, Söderfors; Enköping m. o.: Ordf. frkn Märta Eriksson, Enköpingsnäs, Enköping.

Örbyhus m. o.: Ordf. Arne Karlsson, Box 2137, Tierp; Uppsala m. o.: Ordf. Gunnar Andersson, Skolgat. 8, Uppsala, tel. 355 07.

VÄNERSBORG: Norra Älvsborgs Konvalescentförening. Ordf. Thor Tibblin, Nygat. 13, Vänersborg.

VÄSTERBOTTENS LÄN: Västerbottens Lungsjukas Centralförening. Ordf. Harald Holm, Box 1836, Holmsund.

VÄSTERNORRLANDS LÄN: Västernorrlands Lungsjukas Centralförening. T. f. ordf. Yngve Mattsson, Skeppsbron 1, Härnösand, t. f. sekr. Nils Thelin, Fagerdalsgatan 3, Sundsvall.

VÄSTMANLANDS LÄN: Föreningen för lungsjuka i Västmanland (F. L. I. V.). Ordf. Gunnar Pettersson, Vasagatan 41 A, Västerås, tel. 332 41.

Sektionen i Köping: Ordf. Alvar Rosen, Viktoriagat. 6 B, tel. 891. Postgiro 28 14 60.

ÖREBRO LÄN: Örebro Läns Patientförening. Postfack 9229, Örebro. Ordf. Alfred Lindahl.

ÖRNSKÖLDSVIK: Norra Ängermanlands Konvalescentförening (förening för lungsjuka i Örnsköldsvik med omnejd). Ordf. Knut Forsberg, 588 Domsjöverken, kassör Lars Östman, Box 635, Örnsköldsvik.

ÖSTERGÖTLANDS LÄN: De Lungsjukas Förening i Östergötland, Box 101, Linköping, tel. 4440. Ordf. Thure Nilsson, kassör Fritz Emelson.

ÖSTERSUND: Jämtlands Läns Konvalescentförening. Ordf. Bror-Evert Norman, Regementsgatan 61, Östersund; kassör Gunnar Lögdberg, Gröngatan 38, Östersund.

ETT och ANNAT

Ombudsman

Sven Lindberg, Skutskär, ordf. i Uppsala läns Konvalescentförening, vice ordf. i riksförbundet och ledamot av förbundets V. U., har på enhälligt förslag av föreningarna i Gävleborgs, Kopparbergs, Uppsala och Västmanlands län definitivt utsetts till ombudsman för det distrikt de fyra nämnda länen utgör. Sven Lindberg, som är en gammal kämpe från de idrottsliga vädjobanorna, har under sitt arbete inom förbundet och föreningarna förstått att göra sig både omtyckt och uppskattad och här kan utan ett spår av tvekan tala om — rätt man på rätt plats.

Sven Lindberg är redan i full fart på

sitt nya verksamhetsfält, i det att han tillsattes provisoriskt från den 1 april. Status önskar god fortsättning.

Hembränning är lungfarlig.

Den stackare som är så sprittörstig att icke den ev. tilldelningen på den lika eventuella motboken räcker till, utan han av sin törst nödgas försöka sig på "egen tillverkning" har det inte alltid så lätt. Inte nog med att polisen med all makt söker stoppa hans olovliga privata fabrikation, han löper även risken att bli sjuk — inte bara genom för flitigt användande av det färdiga fabrikatet — att få sina lungor angräpnade. Det var just vad som hände en 66-årig skogsarbetare, vars fall dr Y. Wetterqvist omtalar i senaste numret av Nordisk Medicin.

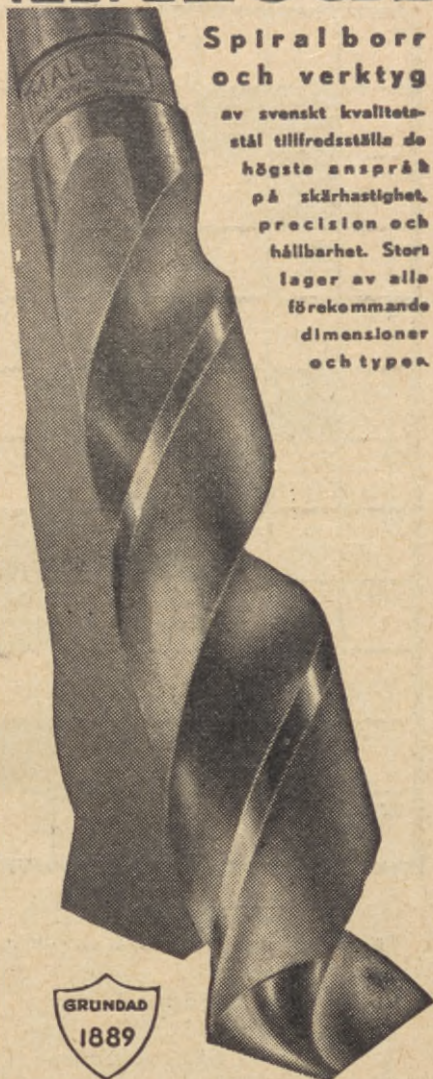
Skogsarbetaren hade i ganska stor utsträckning sysslat med att på lediga stunder tillverka starkvaror och därvid tagit till vana att smaka på mäsken. Vederbörande som alltid tidigare varit frisk, började småningom känna sig krasslig, fick hosta, dålig matlust och en ständig trötthetskänsla. Först ställdes diagnosen luftrörskatarr, men då patienten inte blev bättre sändes han till vederbörande centraldispensär, där man konstaterade "fel på båda lungorna", vadan mannen inlades på sanatorium. Utbredda lungförändringar konstaterades också här, men då trots detta inga tbc-bakterier kunde påvisas, misstänkte läkarna att det rörde sig om en annan sjukdom, troligen då en svampinfektion. Man odlade upphostningarna och erhöi en svampkultur, vilken av professor R. Nilsson, Ultuna, identifierades som en jästsvampart. Genom jodkaliumbehandling blev skogsarbetaren småningom åter frisk.

Orsaken till svampsjukdomen ansågs med största säkerhet kunna sökas i den

MALCUS

Spiralborr och verktyg

av svenskt kvalitetsstål tillfredsställa de högsta anspråk på skärhastighet, precision och hållbarhet. Stort lager av alla förekommande dimensioner och typer.

A.-B. MALCUS HOLMQUIST - HALMSTAD

hembränningen åtföljande mäska- och smörsmakningen och man förstår så väl att läkaren vid mannens utskrivning rekommenderade honom att ägna sig åt någon mindre riskabel hobby.

**ej tjäna
på andra
men tjäna
varandra**

konsum / kooperativa

100 intyg

vidimerade av
Notarius Publicus

bekräfta

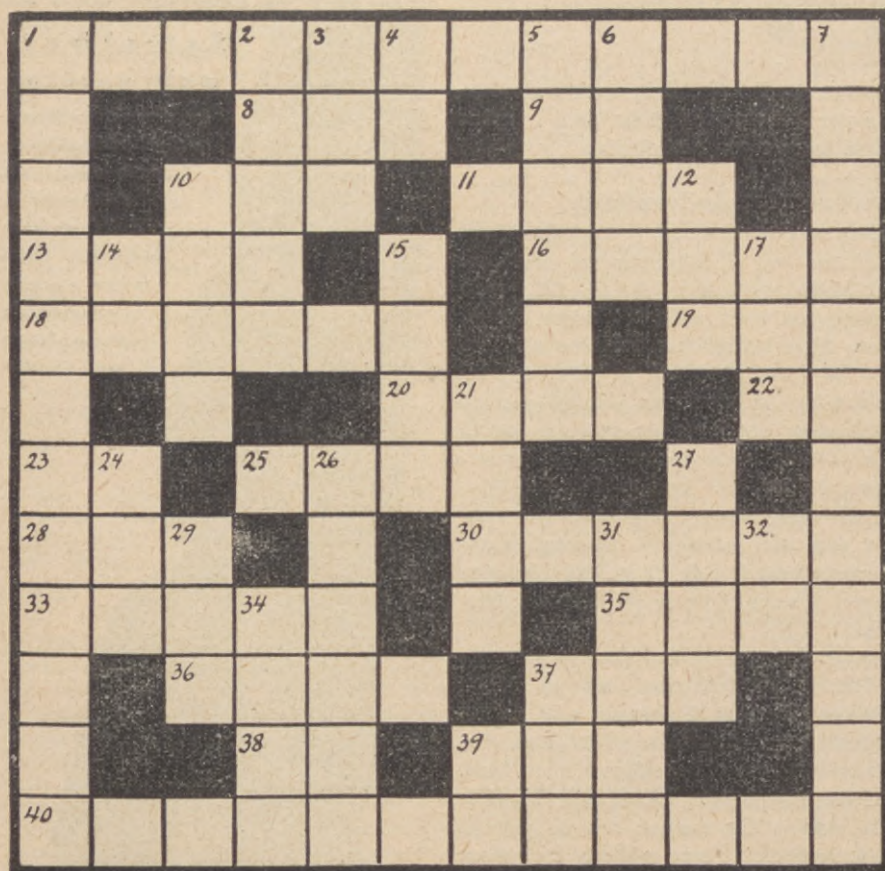
att även svära mjällbildningar

läkas med **SEBUSAN** på 8 dagar

Detsamma gäller huvudklåda och fett hår samt håravfall om håravfallet förorsakats av mjäll. Fråga i Eder affär. Där veta de att Sebusan svaveltinktur hjälper (kr. 3:16 o. 5:69 pr fl. inkl. skatt). — Kvisslor försvinna ofta på en enda natt med Sebusan svavelcreme (kr. 2:11 pr tub). Hos apotek, färg-handlare samt övriga affärer i branschen. SEBUSAN-FABRIKEN, Stockholm Ö

KORSORD NR 6

VAGRATA ORD.

1. "Med spejande, skägghiga sköldmän ombord, på lur efter bragder och byte och jord". (12)
(Hjalmar Procopé)
8. Tio beklända eller en av sorg presad. (3).
9. Dess nyttighet är uppenbar, i synnerhet i dessa dar. (2)
10. Har ett visst samband med utseendet. (3)
11. En barndomsminnenas fågel. (4)
13. Är en total solförmörkelse i våra trakter. (4)
16. Levande exempel på stram livsföring. (5)
18. Att gifta sig med en vacker flicka och en duktig husmor, det är —, säger Elaka herrn. (6)
19. För framtiden. (3)
20. På pass. (4)
22. En viss yta. (2)
23. Ett visst skydd. (2)
25. Påtaglig huvudsak. (4)
28. Skutplats. (3)
30. Grönköpings borgmästare hör som bekant till de —. (6)

33. Ofta utsatt för färgning. (5)

35. Sa skeppsgrisen, när han kom in i kajutan. (4)
36. Är våldsrymden trots stjärnornas milliarder. (4)
37. Man odlar sådana. (3)
38. Vill katten på morgonkulan. (2)
39. Adam och Eva. (3)
40. Är jäntan som går i väntan. (12)

LODRÄTA ORD.

1. Miljö för panter. (12)
2. Ett mål som nåddes efter tio år. (5)
3. Förekommer i brev. (3)
4. Räknas vårt dagliga bröd i. (2)
5. Ros är den kvicke, ris åt den dumme. (6)
6. +. (4)
7. I Södermanland bodde en riksbekant änka
"som trätte och svor ifrån morgon till kväll
och nyttjade nageln och näven.
Vad pigorna fingo okristligt med smäll!
Och spöstuga hade hon även". (12)
(von Braun)

10. Kan hjälpa i nöd, kan vålla ens död. (4)
12. Oftast ofullständig återgivning. (3)
14. Tycks visst aldrig slå igenom. (2)
15. En — man har ingen användning för en brevöppnare. (4)
17. Weimar i den politiska historien. (3)
21. Omöjliggör en tolv på tipset. (4)
24. Hemmansägare Karlsson får besök av landshövdingen. (3)
26. Kärlekens början och slut visar sig genom parternas förvirring, då de äro —. (6)
27. Ser ingen nykter forstmästare i skogen. (4)
29. Brukar brynas. (3)
31. Hårt beskaffad bädd för haffad. (5)
32. Har numera förlorat all betydelse. (2)
34. Annat ord för grädda. (4)
37. Korsord. (3)
39. Har man ju ett särskilt sinne för. (2)

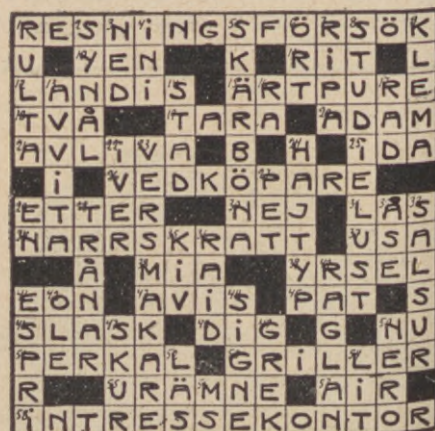
LÖSNINGAR

till korsord nr 6 skall vara red. tillhanda före den 15 juli. Två pris, om resp. 10 och 5 kronor utdelas.

På förekommen anledning påpekas att varje tävlingskuvert får innehålla endast en lösning liksom att varje tävlingsdeltagare givetvis icke äger rätt att insända mer än ett tävlingskuvert.

OBS! Tävlingskuvert måste ovillkorligen vara märkt "Korsord nr 6"! Lösningar som insänts utan att detta villkor uppfyllts riskera att ej få vara med i tävlingen.

Lösning till korsordet i nr 4.

"Fyrans" korsord synes långt ifrån ha hört till de lättaste. Dels sjönk antalet lösningar från förra gångens rekordsiffra ned till mera vanligt antal och dels var felprocenten bland insända lösningar osedvanligt stor. Ty exakt 20 % fel — som vi denna gång måste notera — är

Schackspalten

Red av E. Lundin

ETT PROBLEMSLUT

Följande parti har spelats i Stockholms schacksällskaps vårturnering. Vinnaren av partiet (och även av första pris i turneringen) är en av Stockholms yngre och mera lovande mästare. Efter ett väl genomfört angreppsspel får han tillfälle till en avslutning av ren problemkaraktär.

SICILIANSKT PARTI

Björn Hult.

John Collett.

1. e2—e4	c7—c5
2. Sg1—f3	d7—d6
3. d2—d4	e5×d4
4. Sf3×d4	Sg8—f6
5. Sb1—c3	e7—e6
6. Lc1—g5	a7—a6
7. Lf1—e2	Lf8—e7
8. 0—0	0—0
9. Dd1—e1	Dd8—c7
10. Kg1—h1	b7—b5
11. a2—a3	Lc8—b7
12. Le2—d3	Sb8—c6

Här är Sb8—d7 avgjort att föredraga.

Genom det följande avbytet minskas svarts verksamhetsmöjligheter på damflygeln, medan samtidigt den vita angreppslöparens position stärkes.

13. Sd4×c6	Dc7×c6
14. f2—f4	h7—h6
15. Lg5—h4	
15. — —	Tf8—e8

Löparoffer på h6 är ehuru till synes chansrikt icke korrekt.

16. Ta1—d1	Sf6—g4?

Avgörande feldrag. Vit vinner nu två betydelsefulla tempon. Bättre hade varit Sf6—d7.

17. Lh4×e7	Te8×e7
18. De1—g3	Sg4—f6
19. e4—e5	Sf6—e8
20. Sc3—e4	Ta8—d8
21. Se4—f6†	Kg8—h8
22. Ld3—e4	d6—d5
23. Dg3—h4!	Dd6—c7
24. Td1—d3!	

Vits angrepp är oemotståndligt. När-

mast hotar Tg3 jämte Dxh6†, gh och Tg8 matt.

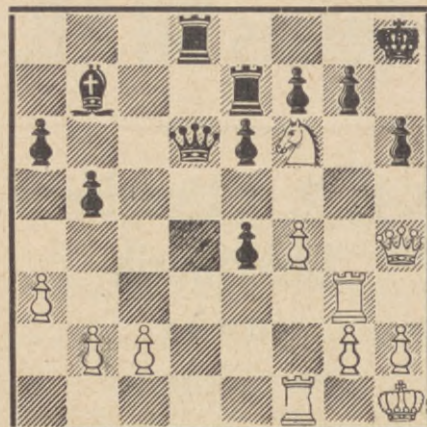
24. — —	d5×e4
25. Td3—g3	Se8—d6

Enda paraden mot det hotande damoffret.

26. e5×d6	Dc7×d6

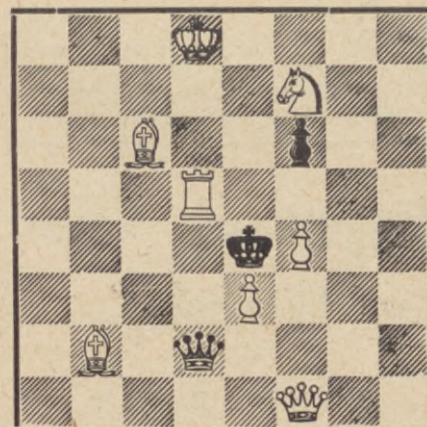
Vit vid draget gör matt nu i senast tre drag (Diagram).

26. Dh4—g5!	Uppgivet.

PROBLEM N:R 126.

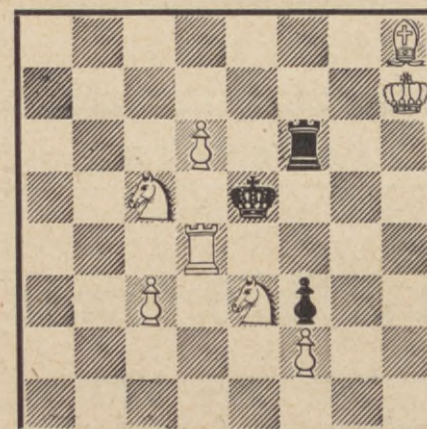
Av S. Loyd.

Matt i två drag.

PROBLEM N:R 127.

Av H. Lehner.

Matt i två drag.

KORSORDSOMRÖSTNINGSKUPONG

Anser Ni Status' korsord vara lätta?

Anser Ni Status' korsord vara för svåra?

Anser Ni det lämpligt med två korsord i varje nummer, ett lättare och ett svårare?

Namn

Adress

Postadress

onekligen starkt — eller kanske rättare sagt svagt.

Tydligt är emellertid att korsorden utgöra ett angenämt tidsfördriv och en god avkoppling, därpå tyder både antalet lösningar och de många förslag som läsarna uppvakta oss med.

För att få en klar bild av den korsordsintresserade läsekretsens uppfattning och önskemål ordna vi därför en enkel omröstning, avsedd att tjäna som ledning för framtiden.

Fyll därför i nedanstående kupong och insänd densamma antingen separat eller tillsammans med lösningen av detta nummers korsord (detta för att spara por-

to). Den ifyllda kupongen skall vara oss tillhanda senast den 15 juli — i samma tid alltså som korsordslösningen, Adressera försändelsen: Status Redaktion, Kocksgatan 15, Stockholm.

Och så skulle vi tala om vilka lösare som denna gång gynnats av turen. Det var: fru Dagmar Olssen-Lyrin, K. V. K. 3 B, Vejbystrand, 1:a pris och fru Karin Lundberg, Höglintavägen 7, Lilla Ahlby, Sundbyberg, 2:a pris. Priserna sända vi per post.

Med tack för hälsningar från när och fjärran.

Tävlingsred.

BORÅS OCH SÖDRA ÄLVSBORGS LÄN

Kom ihåg Edra vänner vid såväl
högtider som märkesdagar med
BLOMMOR från

ALIDEBERGS Blomsteraffär
(Inneh. Oscar Andersson)
Allégat. 7. Tel. 117 27.

Hjelms Bil AB.

A.-B. N. H. Ljungbergs Läderfabrik

BORÅS

Tel. Växel 176 50

ELEKTRISKA INSTALLATIONS- AFFÄREN I BORÅS AB

Stora Brogat. 4 - Tel.: 100 58, 200 58.

Utför allt, säljer allt elektriskt! Special-
affär i armatur. Starkströms- och svag-
strömsinstallationer. Kostnadsberäkningar.
Reparationer. Motorlindningar.

Häggåstrands Väveri Aktiebolag

KINNAHULT

BETALD ANNONSPLATS

FALKÖPING

A.-B. Karl G. Ottosson

Tel. Växe 749

— Det var bra, då kanske man kan få
sällskap på rymningen.

— Nä, det går inte.

— Vad då för?

— Jag är fångvaktare.

*

Hasse Z. om hyenorna

Vid senaste förhöret i den stora Affären (Paulson) blev försvarsadvokaten antastad av en åhörare, som högljutt uttalade sin indignation över att en svensk advokat försvarade kannibaler. Advokaten fann sig och svarade snabbt:

— Kannibalerna behöver ingen försvarsadvokat — dom sitter i åhörarbåset!

Ja, det gör dom, skriver Hasse Z. i Sv. D. Där sitter kannibaler och hyenor om varandra, människor allihop. Vi är sådana, alltifrån födelsen, nyfikna och hungriga på sensation, alldeles som djuren, där nyfikenheten föds av vaksamhet mot faran.

Där det händer något, vill vi vara med. Både att se och höra. Bröllop, begravningar, slagsmål och eldsvådor samt, på senare tid, även avrättningar, är högst guterade nöjen. Förr i tiden visades kungliga lik inför en under flera dagar löpande parad av undersåtar. Till och med borgerliga brudar skulle fram för folket utanför fönstren. Den visningen har nu övergått till den mera effektiva fotograferingen i dags- och veckopressen. Där man trängs om äran.

Vi har dock kvar bröllophyenan utanför kyrkdörren och begravningshyenan, som inte kan bärga sig förrän hon fått fråga någon av de sörjande:

— Förlåt, vem är det som är död?

Vi har också sjukhushyenan, som sitter hos de sjuka och berättar om alla liknande svåra fall hon varit med om. Hon går inte förrän hon fått upp feberkurvan ett par grader.

GÄVLE

GEFLE METALLGJUTERI

Sven G. Dahlqvist
Femte Tvärgat. 1 — Gävle — Tel. 4499
Utför metallgjutgods i alla rödgodslegeringar i styckevikter upp till 600 kg.
Lagerbussningar alltid i lager.
BEGÄR OFFERT.

GÖTEBORG

Köp Eder elektriska armatur
hos

Elektricitet

Rosenlundsplatsen 4 - Tel. 11 37 74
Filial: Redbergsplatsen 6 - Tel. 11 37 75

HALMSTAD

Målarmästare och Fastighetsägare
när det gäller TAPETER i parti, begär
pris och prover från

Byggnadsfirma E. ANDERSSON
Tel. 3193 Halmstad Tel. 3193

MASKINER och VERKTYG för TRÄINDUSTRIN

levereras av

ING.-F:A ALB. J. WAHLBECK
HALMSTAD
Tel. 952

Undvik onödiga obehag vid camping-
utflykter genom att använda
ORIGO CAMPINGSÄNGAR

Vikt endast 3,5 kg.

Försäljas av alla välsorterade sport- och
järnaffärer. — Tillverkas av

ORIGOVERKEN, Halmstad
Telefoner: Halmstad 235 och 4235.

HUDIKSVALL

WALLNERS ALLMOGEDRÄLL
är en handduksväv av högsta kvalitet,
tillverkad av rent, långfibrigt linnema-
terial. Handdukar av denna vävnad äro
därför mjuka, behagliga och hållbara.

Illustrerad katalog på begäran.
Wallners Helsinginne-industri
HUDIKSVALL

JÖNKÖPING

June-Munktell Marinmotor

för fiske-, frakt- o. passagerarefartyg

AKTIEBOLAGET
JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK

Jönköping. Telegr.-adr.: Motor
Telefoner: 197, 897

Bröderna Ljungquist

BLECKKÄRLSFABRIK

Tel. 1373

Tel. 1373

ÖSTRA LADDNINGSTATIONEN

N. G. Stark.

Östra Storgatan 100

Tel. 1857

Efterfråga varumärket

DJEDDI

vid köp av korsetter
och underkläder

AB DJEDDI - Jönköping

BETALD ANNONSPLOTS

KIRUNA

Alltid färska **BÄKVERK**

CONDITORI BRÄNDA TOMTEN
(PAUL LAVÉN)

— Tel. 109 —

TARTOR — EFTERRÄTTER

KRISTINEHAMN

SYSTRARNA HALLBERGS Efr.
FOTOGRAFIATELJÉ

KUNGSGATAN 29

Tel. 104 46

Ho

— Stopp! Jag har blivit påkörd av en motorcykel!

— Ja, vem har inte det.

*

En gammal västgötabonde av det mera småväxta slaget, som med tiden blivit "tämmligen fet", var på tillfälligt besök i Borås. Han fick därvid för sig, att han skulle uppsöka en av grannens döttrar, som hade syateljé.

Han hade inte mer än kommit innanför dörren, förrän han nästan förstummad stannade framför en spegel som räckte från golv till tak. Då han betraktat sin bild i helfigur en stund utbrast han:

— Va sulle jag i stan å göra å få se sicken en hoggegubb ja' äl!

*

Fin affär

Lars och Johan blev osams om vägen som gick till deras lantgårdar från häradsvägen. Lars hade underhållit vägen i alla år, medan Johan aldrig gjort ett handtag. Men nu sa Lars till Johan:

— Eftersom du vägrar att hjälpa till, far jag in till stan och talar vid advokaten för stämning.

Sagt och gjort. Det dröjde inte länge förrän Johan också for till stan och sökte en advokat. Oturen ville att han kom till samma advokat som Lars besökt.

— Inte kan jag svara för er båda två i samma mål, sade advokaten. Men här ska jag skriva ett brev till en annan advokat. Ta och lämna fram det till honom och hälsa från mig!

Johan tog brevet och gick. Men när han kom ut på gatan blev nyfikenheten honom övermäktig, han bröt brevet och läste vad där stod:

"Bästa kollega, här är det två täta bondtuppar som vill slåss. Nu plockar du den ene, så plockar jag den andre."

Johan reste hem. Och Lars och Johan blev sams om vägen.

MALMÖ

Bliv medlem i

SOLIDAR

och

MJÖLKCENTRALEN

TEATERKAFÉET

PILDAMMARNAS
REKOMMENDERAS
OLGA HELLQVIST

SUNDSVALL
med omnejd

Järnkonstruktioner och Smiden
för hus och fabriksbyggnader.

Andersson & Nilssons Smidesverkstad
Telefoner 4757, 4767 — SUNDSVALL

SÖDERHAMN

BETALD ANNONSPLOTS

UMEÅ med OMNEJD

HERMANSSONS MÖBELAFFÄR
MÖBLER, MATTOR, GARDINER

Telefon 183 — Storgatan 36

ÖRNSKÖLDSVIK
med omnejd

J. OLSSONS SKOFABRIK
JÄRVED — Telefon 400 28

Försäljer i parti: SKODON, HANDSKAR
och SOCKOR av egna tillverkningar.

ÖSTERSUND

Byggmästare JOHAN ERIKSSON
ÖSTERSUND
Bergsgatan 45 — Telefon 2563

Utför nybyggnader och reparationer
INFORDRA OFFERT

GYNNA ANNONSÖRERNA!

*Jeanne d'Arc, ädla jungfru av Orleans,
vi förstår att rustningen känns tung
för mjuka kvinnoaxlar...
en ledig jacka fägnar mera ditt sinne.
Vi visste väl att även du
skulle säga ja till Junex Jackets.*

Junex
Jackets
1946

SÄLJES HOS AUKTORISERADE JUNEXÅTERFÖRSÄLJARE ÖVER HELA LANDET